

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Telephone: 431-6344

LIII. Lapkritis — November 13, 1968 Nr. 112

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ILGOJI NAKTIS

PASIBAIGUSI SUNKIOS NAŠTOS ATITEKIMU NIXONUI

Tie, kurie turėjo laiko prasidėti visą lapkričio 5 d. naktį iki pat vėlybo lapkričio 6 d. ryto prie televizijos aparatų, stebėjo labai jaudinantį spektaklį. Nixonas, kuris pora savaitių prieš rinkimus buvo laikomas tikru laimėtoju, vos vos išlaikė savo pirmenybę, ją vienu laiku net užleisdamas savo oponentui Humphrey (balsų, bet ne elektorių skaičiumi), ir galutini rezultatai paaiškėjo tik artėjant vidurdieniui.

Jaudino visų pirma žmogiškoji drama. Nixonas, kuris vos vos pralaimėjo J. F. Kennedy, bet, man rodos, būtų buvęs daug geresnis ir kraštui naudingesnis prezidentas negu velionis JFK, dabar vos vos nepralaimėjo viceprezidentui Humphrey, dabartinės administracijos reprezentantui, nors krašto gyventojų dauguma --

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

bent 60% -- tikrai buvo ja gerokai nusivylę. Užtat jau vien dėlto kažkaip būtų gaila, kad Nixonas vėl pralaimėtų.

Tiesa, Nixonui trūko taip vadinamos 'charismos' t.y. specialios Dievo dovanos paveikti žmones, kurią turėjęs J.F. Kennedy ir turįs dabartinis New Yorko meras Lindsey. 'Charisma' politikui padeda atrodyti kaip idealistui, nors kraštui paprastai yra geriau, kad politikas yra tik operatorius, kuris pasitaikiusias galimybes išnaudoja savo ir krašto naudai.

Reikia pastebėti, kad rinkimų rezultatai atitiko Gallupo viešosios nuomonės tyrinėjimo rezultatus. Bet jei Gallupas buvo teisingas rinkimų išvakarėse, reikia sutikti, kad jis arti tiesos

buvo ir pora savaitių prieš rinkimus, kada jis užregistravo daug didesni visuomenės palankumą Nixonui. Kodėl per tas pora savaitių HHH padarė didesnę pažangą negu Nixonas? Ar padėjo HHH kaltinimai, kad Nixonas bijo viešų diskusijų ir nenori pasiskirti gyvybiniais klausimais? Ar Nixono 'Achilo pėda' -- silpnoji pusė -- buvo jo pasirinkimas viceprezidentu Spiro Agnew, aktyvioje politikoje dalyvaujanti tik 7 metus? Tai davė progos aiškinimui, kad, Nixonui žuvus ar mirus prezidento postas atitektų visai nežinomam žmogui, nors kai kas juokais bandė aiškinti, kad Nixonas todėl pasirinko Agnew, kad baimė tą pamatyti prezidento poste sulaukytų nuo sąmokso prieš jį, patį Nixoną! Abi priežastys, galimas daiktas, paveikė, pagaliau ir bombardavimo sustabdymas HHH gerokai padėjo. (Faktinai bombardavimo sustabdymas turėjo būti paskelbtas lapkričio 6 d., tačiau slaptos derybos dėl jo ėjo taip sklandžiai, kad bombardavimo sustabdymą galima buvo paskelbti dar prieš rinkimus, nors tam dar neturėta Saigono pritarimo.)

Bet visa tai priklauso jau praeičiai. Kokiągi ateitį žada Nixonas iš rinkimas? Reikia tuojau pat pastebėti, kad jam atiteko labai sunki našta, kurią dar daugiau pasunkina faktas, kad jis t.y. jo partija neturi daugumos nei kongrese nei senate. Tai reiškia, kad jis turės valdyti su dalies demokratų atstovų sutikimu ir pritarimu. Žinia, prezidentas gali iki tam tikro laipsnio nesiskaityti su kongresu ir viešąja nuomone, tačiau tai anksčiau ar vėliau priveda prie didelių nemalonumų, ypač kai kongresas turi valstybės lėšų kontrolę. Kitaip sakant, Nixonas turės daugelyje klausimų eiti į kompromisą, kas reikalauja didelių politinių sugebėjimų. Faktas, kad jis vis dėlto sugebėjo suvienyti gerokai suskilusią respublikonų partiją, kalba jo naudai ir leidžia tikėtis, kad jis tai galės padaryti viso krašto mastu. To reikalauja ne tik krašto, bet ir viso pasaulio interesai.

Į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą be kitų garbingų lietuvių iš visų laisvojo pasaulio kraštų buvo atvykę ir Lietuvos Diplomatinės Tarnybos atstovai. Ministras Stasys Lozoraitis iš Romos, Italijos, kuris svarbių reikalų verčiamas JAV-se išbuvo du mėnesius ir lapkričio 3 dieną iš New Yorko išskrido su žmona į Romą.

EMILIJA ČEKIENĖ

gy bendradarbių Lietuvos Diplomatinės Tarnybos atstovų.

Ministras Stasys Lozoraitis gimė 1898 m. rugsėjo 5 d., Kaune. Mokėsi Kaune, Voroneže ir Berlyne studijavo teisės mokslus. Nuo pat jaunystės pradėjo

Kokia Tamstos nuomonė apilai apie dabartinę tarptautinę politinę padėtį Lietuvos laisvinimo požiūriu?

-- Dabartinė tarptautinė padėtis, kurios svarbiausią elementą sudaro padidėjęs Sovietų Sąjungos politikos agresingumas. Vakarų atžvilgiu, primena ir išryškina -- kiekvienam geros valios ir geros nuovokos žmogui sovietų padarytą ir tebedaromą Lietuvai smurtą. Lietuvos teisių gynimui civilizuotame pasaulyje turi žymios teigiamos reikšmės ta aplinkybė, kad sovietai negali išlaikyti nepadarę periodinių kokių agresinio žingsnio, sukeliančio pasaulyje nerimą ir priešingą sovietams nuotaiką. Paskutinis lig šiol toks jų žingsnis buvo Čekoslovakijos okupacija. Ji, beje, buvo įvykdyta analoginiais metodais kaip Lietuvos okupacija -- paruošta primetant mums karo grėsmę sovietų garnizonus 1939 m. spalio mėnesį ir užbaigta sovietų kariuomenės įsiveržimu į Lietuvą 1940 metų birželio mėnesį.

Lygiagrečiai su tokiais staigiais įvykiais, kaip Čekoslovakijos sutramdymas, sovietai patstoviai vykdo savo "normalios", taip sakant, kasdieninės politikos planus: ruošia tolesnį Vakarų Berlyno smaugimą, ginkluoja arabų valstybes naujam karui prieš Izraelį, įsistiprina Viduržemio jūroje, įvesdami ten savo karo laivus, remia visomis priemonėmis Šiaurės Vietnamo agresiją prieš Pietų Vietnamą. Visa tai pagilinama antiamerikoniška propaganda, kuria sovietai siekia apjuodinti Jungtines Amerikos Valstybes kaip agresorių, pakirsti jų moralinį - politinį prestižą, sukelti prieš jų politiką viešąją nuomonę ne tik užsienyje, bet ir pačiame Amerikos krašte. Tokiu būdu praretėja Vakaruose koegzistencialistiniai rūkai ir pagyvėja susidomėjimas sovietų pavergtų kraštų likimu bei ateitimi. Tai turi teigiamos reikšmės ir lietuvių tautos siekiams atstatyti savo nepriklausomą valstybę.

Tamsta turėsite eilę pasitarimų su JAV ir Kanadoje reziduojančiais Lietuvos diplomatais, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto nariais bei Lietuvos Laisvės Komiteto nariais, kokie ty pasitarimų tikslai bei išvados?

-- Pasitarimai su mano kolegomis įvyko New Yorke Pasaulio Lietuvių Bendruomenės III-jo Seimo metu ir vėliau Washingtono. Pirma pasitarime dalyvavo generaliniai konsulai: dr. P. Daužvardis, A. Simutis, J. Žmuidzinis, Pasiuntinybės Patarėjas dr. S.A. Bačkis ir Pasiuntinybės sekretorius S. Lozoraitis, jr. Washingtono pasitarime buvo Lietuvos chargé d'affaires J. Kajeckas, dr. Bačkis ir S. Lozoraitis, jr. Mes apsvaistėme dabartinę tarptautinių įvykių raidą, iš jos kylančius mums uždavinius, santykių su Lietuvos žmonėmis problemas ir eilę Diplomatinės Tarnybos administracinių klausimų. Turint prieš akis kai kurių Lietuvos diplomatinę ir konsularinių atstovų amžių, ypatingas dėmesys buvo atkreiptas į tai, kad būtų užtikrintas Diplomatinės Tarnybos tęstinumas. Būtent, kad atstovai mirus, Lietuvos atstovavimą galėtų tęsti sekantis atstovybės narys arba pastarajam nesant -- tam paskirtas asmuo.

Lygiu būdu pasitarimų dalyviai vieningai pasisakė už stropų išlaikymą tų teisių bei organizacinių pagrindų, kuriais Lietuvos Diplomatinė Tarnyba su Diplomatinės Šefu priešakysve veikė ligi šiol ir veikis ateityje tiek savitarpio santykiuose tiek svetimųjų atžvilgiu.

(Nukelta į 2 psl.)

Min. Stasys Lozoraitis

Rugsėjo 5 dieną jam suėjo 70 metų amžiaus sukaktis, kurios proga čia beviešedamas jis gavo daug šiltų sveikinimų ir linkėjimų iš pažįstamų ir bičiulių ir buvo pagerbtas savo kole-

nas turės daugelyje klausimų eiti į kompromisą, kas reikalauja didelių politinių sugebėjimų. Faktas, kad jis vis dėlto sugebėjo suvienyti gerokai suskilusią respublikonų partiją, kalba jo naudai ir leidžia tikėtis, kad jis tai galės padaryti viso krašto mastu. To reikalauja ne tik krašto, bet ir viso pasaulio interesai.

(Nukelta į 2 psl.)

Sovietai įsigali Viduržemio jūroje

Sovietų įsiveržimas į Čekoslovakiją vis labiau ir labiau atveria akis Europos kraštams, kurie iki šiol bandė į Sovietų Sąjungą žiūrėti kaip į taikingą kaimyną. Iki įvykių Čekoslovakijoje ne daug kas kvaršino galvą, kad Viduržemio jūroje vis didėja sovietinių laivų skaičius, kad rusiškasis imperializmas žingsnis po žingsnio stengiasi išplėsti savo įtakos zoną. Raudonajai armijai okupavus Čekoslovakiją prie Viduržemio jūros esančių kraštų ruošėsi pradėti didėti, Italija išreiškia savo susirūpinimą, jog rusų planai, suspausti replėmis Vakarų Europą iš Šiaurės Afrikos pusės, įgauna vis ryškesnius bruožus. Europoje niekam nepasitaikė, kad Italija nenoromis turės žymiai padidinti savo išlaidas gynybai ir ypatingą dėmesį skirti karo laivyno išplėtimui. Italijos generalinio štabo viršininkas generolas Aloja Romos laikraščio Tempo veddamajame straipsnyje neseniai rašė, kad vyriausybė pažadėjo padidinti laivyną iki 200 tūkstančių tonų apimtį. Ir kai rugsėjo pabaigoje į Viduržemio jūrą įplaukė du nauji, modernūs rusų laivai "Maskva" ir "Lenin gradas" -- Europos rūpesčiai padidėjo dar labiau. Abu laivai, statyti Odesoje, plaukioja Jonijos jūroje tarp Graikijos ir Sicilijos. Jie įrengti taip, jog gali tarnauti kaip helikopterų nusileidimo bazės (vienas laivas neša 30 helikopterų), ar kaip modernūs kovos laivai, nes yra apginkluoti raketomis. Šiuos naujus sovietų kovos laivus nuolat lydi "Kašino" klasės šarvuočiai, kurie taip pat yra apginkluoti naujomis raketomis.

Italijos sostinėje Romoje nestinga balsų, kurie tvirtina, jog Prancūzija ir ypatingai prezidentas de Gaulle iki šiol nemažai "nuveikė" susilpninti Vakarų gynybai Viduržemio jūroje. Kaip pavyzdys nurodoma Prancūzijos karo laivyno bazė Mers-el-Kebir Alžire. Ši bazė, baigta statyti 1962 metais ir kainavusi veik 425 milijonus dolerių Evino sutartimi garantavo prancūzams naudojimąsi ja net iki 1977 metų. Tačiau de Gaulle jau šiais metais perleido minėtą bazę alžiriečiams. Gal būtų, kad prancūzams trūko pinigų

karo laivyno bazės išlaikymui, bet daugelis yra linkę manyti, jog de Gaulle be reikalo patikėjo alžiriečių "garbės žodžiu" niekam neperleisti šios bazės. Liepos mėnesį Alžire viešėjo Sovietų Sąjungos gynybos ministras Gretčko ir nuo to laiko rusų inžinieriai ir technikai labai skubotai įrengia Mers-el-Kebir bazę saviems povandeniniams laivams. Dar prancūzų įrengti požeminiai bazės kanalai gali išlaikyti net atominių bombų puolimą. Prieš žiemos pradžią į šią bazę persikels modernūs rusų daliniai. Tokiu būdu Alžiras atliko "meškos patarnavimą".

Dar prieš keletą mėnesių buvęs NATO pajėgų Viduržemio jūroje komendantas admiralas Martin spaudoje nurodė, jog rusų laivų veržimasis į Viduržemio jūrą yra nemalonus, tačiau "negrėsmingas". Šiuo metu gi, Viduržemio jūros šalių vyriausybės yra linkę kitaip galvoti. Rusai kiekvienos dienos bėgyje tampa vis pavojingesni. Viduržemio jūroje esantiems JAV jūrų pėstininkams jau priešpasitatyti 3000 taip pat labai "kietai" paruoštų rusų karių, skir-

(Nukelta į 2 psl.)

-- Tu teisingas, rusai jau įsiveisė Viduržemio jūroje!...

Min. Stasys Lozoraitis...

(Atkelta iš 1 psl.)

Šie pasitarimai suteikė mums progą pakartotinai išreikšti visų Diplomatinės Tarnybos narių nepakeičiamą pasiryžimą ginti lietuvių tautos teises ir dirbti Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymui, kas yra mums vyriausias įstatymas ir vienintelė mūsų egzistencijos prasmė.

Tokioje pat dvasioje ir susipratimo atmosferoje praėjo pasitarimai gen. konsului A. Šimūčiui dalyvaujant, su Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkais dr. J.K. Valiūnu, min. V. Sidzikausku ir nariais.

Tamsta turėjote progos arčiau susipažinti su visomis JAV lietuvių organizacijomis bei jų veikla Amerikoje. Kokia, Jūsų nuomone, lietuvių veikla gyviau reiškiasi, kultūrinė ar politinė ir kuri iš jų yra sėkmingesnė?

-- Ir šį kartą mano susitikimai su JAV lietuviams palieka man labai gerą ir malonų įspūdį. Gal būtų dabar jis yra net gilesnis negu anksčiau ta prasme, kad man teko sutikti nemažą jaunesnės kartos žmonių, dalyvaujančių lietuviškame darbe. Galimas dalykas, kad tam, kas gyvena čia Amerikoje ir lietuvių visuomenėje, lietuviybės dviasia, kuria yra persunkta mūsų senoji ir vėlesnioji išsivijusi, yra savaime suprantamas ir todėl mažiau ryškus dalykas, lyg oras, kuris nepastebimas, bet būtinas gyvybei palaikyti. Man, gyvenančiam Romoje, kur yra gera, bet negausi lietuvių kolonija, kiekvienas atsilankymas Amerikoje ir susitikimas su čionykščiais lietuviams padaro didelį įspūdį. Čia aš dažnai jaučiuosi lyg būčiau Lietuvoje. Ir man dažnai kyla mintis: taip daug žmonių, taip ilgai gyvenančių svetur, taip ištikimai saugo lietuviybę ir taip jautriai atsiliepia į Lietuvos laisvės reikalus!

Man atrodo, kad mūsų išsivijusi Amerikoje dar niekada, dar gi pirmojo pasaulinio karo metu ir vėliau, atstaudūs Lietuvos nepriklausomybę, nebuvo tokia vieninga, kaip dabar yra Lietuvos išlaisvinimo klausimu. Todėl aš esu tikras, kad šio nusistatymo Amerikos lietuvių visuomenėje laikysis ir ateityje, kol Lietuva atgaus nepriklausomybę. Mano čia surinkti jaunesnės kartos lietuvių, kaip manau, aktyviai dalyvauja lietuviškame gyvenime ir veikloje. Jie pasižymi aukštu intelektualiniu lygiu ir išsilavinimu. Daugelis jų, kaip esu patyręs, yra vertingi užsienio lietuvių visuomenės nariai, kurie užtikrins jos ateitį, jaunais jausmais ir naujais metodais, jeigu tokių atsisiras, vykdymui senus -- teises, teisingumo, patriotizmo -- principus. O tiems metodams aiškinti geriausias būdas yra laisvas demokratiškas svarstymas, vaduojantis "bona fide".

Galop man būtų sunku atsverti, kuri lietuvių veikla -- kultū-

ros ar politinė -- pasireiškia gyviau. Mano nusimanymu abi jos srityse daug padaryta, tik žinoma, kiekvienos išsivijos politinės veiklos rezultatai netaip greitai ir ryškiai matomi, šiaip jau manau, jog kultūra ir politika neatskiriami veiksniai: politika yra kultūros padarinys, atsiradęs kultūrai apsaugoti.

Ne paslaptis, kad Tamsta, Pone Ministeri, š.m. rugsėjo 5 dieną atšventė 70-įjį amžių gimtadienį. Peržengęs tą garbingosios sukakties slenkstį, perėjęs ilgą gyvenimo mokyklos kelią, ar matote savo praeities klaidų?

-- Jeigu šventieji ir išminčiai yra darę klaidų, juo labiau jų yra mano praeityje ir dabartyje, tačiau šiuo tarpu jų čia neišskaičiuosiu, nes prisibijau išsiaukti iš miško kokią vilką, žmonių politikos žinovą, kuris pateiktų Dirvai papildytą mano klaidų katalogą.

Kurie gyvenimo momentai Jūsų atmintyje paliko giliausius pėdsakus?

-- Giliausius pėdsakus mano gyvenime paliko mano darbas nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje.

Kokie Tamstos ateities planai?

-- Bendri ateities planai yra tokie aprėžti, kad vargiai beverta apie juos kalbėti. Ypač, kad yra dalykų, esančių už mano pasiekimų. Kurie nepriklauso nuo mano pastangų. Kai dėl troškimų, tai trokštu to paties, ko siekia visi lietuvių -- Lietuvos Nepriklausomybės. Su tuo yra surištas vienas pareigavimas ir karui linkėjimas: kad Sovietų Sąjunga, komunizmas irty, išsigimty, grįžtų greitesniu tempu negu iki šiol.

Tamsta, Pone Ministeri, esate vienas iš Lietuvos Nepriklausomybės Fondo leidžiamo dr. A. Geručio suredaguoto anglų kalba veikalo apie Lietuvą autorių, kokia tema Jums teko rašyti ir kaip vertinate tokį leidinį, su kurio visu turiniu be rods, esate susipažinęs?

-- Lietuvos Nepriklausomybės Fondo darbai yra atliekami svarbių Lietuvos reikalams darbų, išleisdami šį veiklą anglų kalba teiktis svetimiesiems, ypač amerikiečiams žinių apie Lietuvos praeitį ir dabartį, o informuoti juos yra vienas mūsų didžiųjų uždavinių užsienyje, nes sovietai deda daug pastangų ištrinti Lietuvos vardą ne tik iš politinių žemėlapių, bet ir iš žmonių atminties.

Šis Lietuvos Nepriklausomybės Fondo leidinys bus žymus įnašas į mūsų kontraktą toms sovietų pastangoms neutralizuoti. Aš esu tam leidiniui parąšęs keletą minčių apie Lietuvos išlaisvinimo perspektyvas. Jų esmė yra ta, kad Sovietų Sąjunga ilgai negalės atsilaisvinti prieš visuotinį, visą žmonių apėmusį laisvės troškimą. Ir tai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo laidas.

Baigdamas šį pasikalbėjimą, aš labai širdingai dėkoju, taip pat mano žmonos vardu, organizacijoms ir asmenims, už parodytą mums didelį palankumą ir svetingumą, -- pabrėžė min. S. Lozoraitis.

Kalbant apie jo 70-įjį amžiaus sukaktį, negalima nulyti ir jo nuolatinės gyvenimo palydovės ponios Vincentos Lozoraitienės kuri be pavyzdingos žmonos ir motinos pareigų yra daug nuveikusi, giliai vagą įrėžusi ir į lietuvių tautos gyvenimą aktyviai nuo pat jaunystės dalyvaujama organizaciniam bei visuomeniniam darbe. Nesvetimas jai ir spaudos darbas, ji rašė publicistinius straipsnius vos Lietuvos atkūrimo pradžioje, vėliau redagavo moterų žurnalą, bendradarbiavo kitoje lietuvių spaudoje ir paskutinis jos darbas neseniai pasirodžiusi į italų kalbą išversta knyga "Kaip jie mus sužadė" pulkininko Pe truičio.

Ji pavyzdinai išauklėjo ir išmokslino du sūnus: Stasį, ir, Lietuvos Pasijuntinybės Sekretorių prieš Šv. Sosto ir Kazi, nepamainomą kalbėtoją per lietuvių radijo valandą į Lietuvą.

Lietuvių tautos kilmės beišskant (19)

PARŠPILIS AR PERSEPOLIS?

Č. GEDGAUDAS

SANTA MONICA, Calif.

Nagrinėjant mūsų tautos praeitį praleidome prūsus. Tai padarėme sąmoningai, eidami palaispniui atgal senoviskumo sluoksnius. Mat prūsai yra ne vien lietuvių, o bendras indoeuropinis reiškinys, taigi giliausias kildas mūsų istorijoje.

Žiniavaldos kronika leido mums identifikuoti 1200 prieš Kr. archeologų atrastą tautą atvykusią Pabaltijin: savo numirėlius pilikakniuose deginančius, labrių ginkluotus, Perkūną garbinančius trojėnus. Turime ir mūsų folklore užsilikusį tos kelionės atgarsį liūto pasakose, kurio, kaip pastebėjo Basanavičius, Pabaltijiečių niekuomet nėra buvę, o ir Palemono legendose, savo laiku išjuoktoje. Gintaro Kelio betgi ir Žiniavaldos kron. šviesoj įėjai įgauna savo prasmę: Toks kunigaikštis yra paminėtas kitų šaltinių tos kelionės laiku, o kronika įskaitant pabrėžia jog Tauruvėnai atėjo "pirmon Europos dalin, kuri plečiasi nuo Palus Meotės ligi Šiaurės jūros". Taip pat G. Peignot (Melanges litteraires) nurodo, jog migracija vyko dviem kryptim, -- viena į Šiaurę, kita Dunojum ir Reinu.

Pritaikydami Sezamo raktą, Palemono paslaptį galime taip aiškinti: tai atradėjas naujo kelio, (Upalio Mainas, pamainės, pakeitęs senąjį Gintaro Kelio Dniepro - Bugo - Vyslos vieškelį kitu variantu, - Dniepru - Mainyčia - Naumaina (Nemunu) kuris kaip minėjome, turėjo senovės Kuronio vardą. Mainos raktas gerai nustatytas: Ilmenio ežeras, tai Liel-Maina -- perėja į kitą kelią, Volgos baseiną; tokią pat Lielmainos vardą turėjo senovėje ir Azovo jūros, Olibijos vandenų uosto vandenys, iš kur galima buvo pamainyti kelią į Dono vagą. Prancūzijos raktinė vandensyra Eiduvų valdoma, iš kur galima buvo pasirinkti kelius į Atlantą, Viduržemį ar Lamanšą, vadinasi Paray Le Monial - Perėja Mainelė. Maino upė pagaliau, ir jos miškinis svara jungiant Reiną - Dunojaus baseinus išryškina jos lietuviškame pavadinime.

Tačiau Trojėnai eidami Dunojumi jau rado Maino pavadinimą. Tos sritys nuo žiliausios senovės, kaip rodo Jugoslavijos kasinėjimai, buvo jau apgyventos, Bulgari, vandai, prūsai kurių trys vardo variantai išsispindžia tuo pačiu vandens visurakčiu, yra neabejotinai tas 1800 m. prieš Kr. Pabaltijai randamas kildas (o Europos Pietuose žymiai anksčiau) kuris davė vardu seniausiam Eurazijos upyn tinklui.

Bulgari "tautą" sutinkame trijose visai nesurįstose vietose: ant Volgos, su sostine Bulgari, - šventuoju miestu, kaip charakterizuojamu arabų kronikose, kurio vardas Katalonijos Atlase taip ir rašomas lietuviškai Baltachinta - Balta Šventa, ir kuris pagal Būgos ir modernius rusų kalbininkų tyrimus yra Galindų buvusiame plote. Dabartinis Uspenskoje arba Bulgarskoje kaimas pažymi tą vietą, kur apie 1000 o gal ir daugiau metų klestėjo Bulgari-Baltai, didžiulės Volgos - Bolgos valstybės sostinė.

Arabų ambasadorius Susan al Rasi 922 m. gegužės 12 d. atvykęs iš tolimo Bagdado turėjo savo svitoje istoriką Ibn Fadlaną, kuris pastebi jog Baltašventos karaliaus tėvas dar buvo pagonis. Geografas Istakri pažymi šalia šventojo miesto buvus ir kitą vardu Suvara (kuris paduotas teisinga rašyba be pakeitimų). Pati tauta turėjo "Baltųjų Bulgarių" vardą. Jų lietuviškumas, kartojame, neabejotinai nustatytas kalbiniais archeologiniais ir istoriniais daviniais: "Bilgorodo Totorių gyvenančių miškuose tarpe buvo kalbėta panašia į lietuvių kalbą" (Bohušo disertacija A. N.G.S. 317 pusl.). Taigi net užkariautojai prisitaikė ir gyven-dami tarp Galindų-Baltųjų Bulgarių išmoko jų kalbos.

Pastebėkim jog trys balti dalykai yra pavojingai arti viens kito: Balta Šventa, Baltgudija, Baltija. Girdonis gi tvirtindamas jog Vyčiai Gudai buvo Baltųjų karalių valdomi patiekia ir

rašytos istorijos patvirtinimą jog toji tauta ir valstybė tikrai yra buvusi. Todėl pagal geografijos duomenis josios nėra kur kitur patalpinti kaip Baltgudijos - Baltosios Bulgarijos plote. Kad išstatyti 100 vėliavų, jinau privalejo turėti pakankamai platų užnugarį. Vitebskas gi, Vyčiuviškis (kaip Vilkaviškis) sudaro labai parankų telkimosi centrą baltiesiems Vyčiams Gudams, kurių vardas iki šiol išliko.

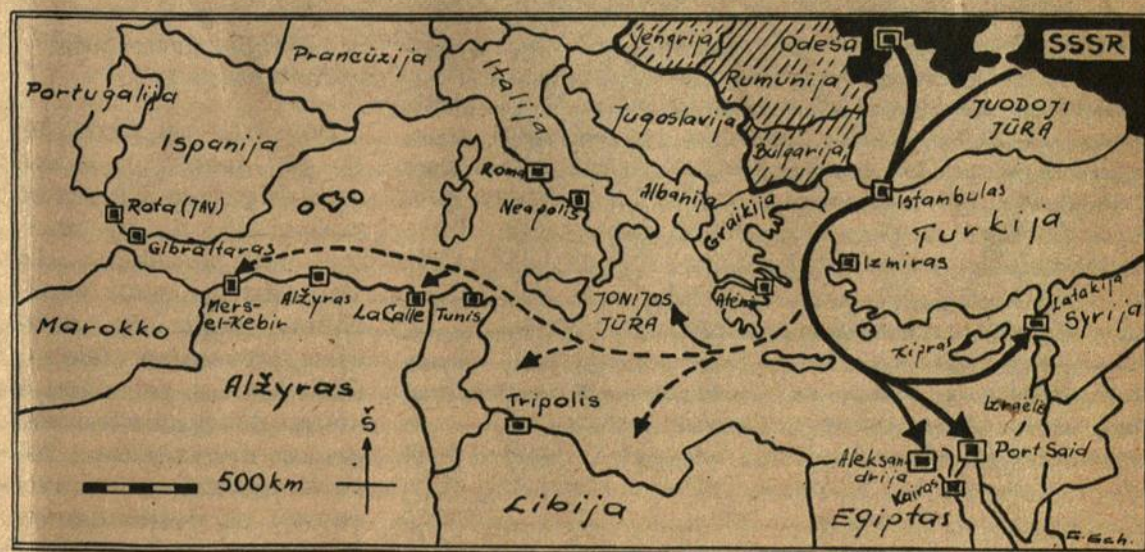
Antuosius Bulgarus randame Dunojaus žemupyje, -- tuos visus pažįstame. Jų vardas bergi buvo naudojamas ir juos vėliau užkariavusių mongolų. Mat tai ne tautos vardas o kaip visuomet senovėje turėjo daiktinę, vietinę prasmę. Jis kilęs iš Bolga, Balta, Balta raktinės prošaknies, kurios varijantų labai daug: Balaton ež. Bologna, Bologoje, Baluvone (dar 12 šimt. taip vadinama Kubanės delta) Billis Anatolijos upe, Belias Mesopotamijos upe, Bollia Panonijos upe, Valentia - Balenčia keletas Vok. Eu. miestų, Belgradas, Balerų salos, Pinksio Balos, Baltija ir t.t. Prieš tęsiant toliau, leiskite čia įterpti mūsų šviesiųjų pirmatūpių nuomonę: "Visas žemės plotas nuo Medijos rytuose, beveik visa pietinė Europa iki Atlanto buvo Trakų tautų apgyventas" (Apie Trakų Frygų tautystę ir jų atkeltą Lietuvon, Basanavičius Lietuvių Tauta kn. III dalį, I Vilnius 1921, taip pat P. Klimas Mūsų senovė 1922 Tilžė.) Dabar dar šiek tiek daiktinių įrodymų: Partų karaliai Ukrainoje nuo 255 prieš Kr. iki 226 po Kr. turė lietuviškus vardus: Tauridaitis, Artuvonis, Senatrakis, Vanonis (Banonis), Vardanis, bet svarbiausia tai Vol-

gesų-Balageišių eilė. Išsitos tautos nešioja tą vardą: Balairiai, tauta Sardinijoje, Belendi Akvitanijoje, Belgitai Panonijoje, Belitani Taraskonezoje, Biludunum Dalmatijoje, Blanda Lusitanijoje, ir Belen Galiu dievas.

Taip prieiname paskutines, Belgų tautos. Belgai: "Belg, Bolg, Volg, Belgaid, -- lotynų istorikai juos vadina Volcae ar Volgae, Belgae ar Blogae variantais, B-V svyravimas dažnai pasitaiko Keltų kalbose" (Didžioji kalbinė Prancūzų Enciklopedija). Čia tad iškyla "indoeuropiečių" seniausios kildos, pro Baltų protautę kuriai kalbiniai patelsinti Brugmanas, Bopp et A II buvo priversti sukurti net fiktyvią "indoeuropiečių" kalbą. Bet kaip jie neišsiskindė, tos jų "atstatytos" šaknys vis vien lietuviškai skamba, -- taigi per užpalkines duris vėl prieinama to pat altoriaus. Ar apsimokėjo tiek vargti?

Antrasis Vandens varjantas, Vandžiogala, Ventispilis, Venden, Bandle, Vadaktai, Undura (udra), Warvande (Pranc. vandens vamzdis), Vandrillevietas taip pat vad. Fontanelle, Bandusia Horacijaus apdainuota šventoji versmė, Venetų, Vanduolių, (V)Antų tautos išmėtos visose Europoje, Constanzo ež. senovėje vadintas Venetų ež. (Pomp. Mela), Gwynedd, Gwened, Venedotia kraštas Anglijoje ir šimtai kitų pavyzdžių tvirtai pagrindžia tą raktinę šaknį, kuriai priklauso ir seniausios upių tinklas, -Undone(Dona) Undenojus (Dunojus) kurio krantuose įkurta Venuvė-Vindobona-Viena, Durbės ež. (Unduruva) Dervenčios upė Prūsijoje (Undura-Vandžia) visos rodo didesnę ar mažesnę nudilimą per 4000 metų vartojimo bet visgi jas galima tikrai atpažinti.

SOVIETAI ĮSIGALI VIDURŽEMIO JÜROJE

(Atkelta iš 1 psl.)

ty specialioms operacijoms žeminyne. Reikia pripažinti, jog rusai stengiasi įsigalioti Viduržemio jūroje, savo laivų ir karių skaičiumi pralenkti VI-tąją JAV laivyną, operuojantį tuose pačiuose vandenyse ir iš čia palaispniui užvaldyti ir kitus pasaulio vandenys.

Anglų žiniomis šiuo metu Viduržemio jūroje yra 3 šarvuotieji, 7 naikintojai, 6 specialūs laivai, skirti kovai su povandeniniais laivais, 4 jūros pėstininkų perkėlimo laivai, 6 žvalgybos laivai, 5 laivai su elektriniais įrengimais priešui "klausyti" ir 8 povandeniniai laivai. Kaip matome tai yra nemenkos raudonojo laivyno pajėgos. Tiesa, jos yra mažesnės nei JAV VI-tasis laivynas, tačiau jei turėti galvoje, kad rusai kiekvienais metais padidins savo laivų skaičių, bus aišku kurilron pusėn pakryps persvara.

Nauji Sovietų šarvuotieji, plaukiojantieji Viduržemio jūroje yra išimtinai apginkluoti raketomis, kurios skrisdamos vandens paviršiumi turi labai didelį taiklumą. Į šią zoną sovietai atgabeno ir dar vieną labai pavojingą ginklą -- mažų, bet labai greitų raketinių laivų dalininkus. Keletas tokių laivų stovi Egipte, Port Said uoste, tačiau stebėtojai pažymi, jog dar didesnį tokių laivų dalininkų bus suteikti Mers-el-Kebir bazėje.

Prancūzų laikraštis L'Aurore nurodo, kad Alžire, La Calle uosto apylinkėse įrengiamos pozicijos naujos sovietų raketoms, kurios skirtos puolimui prieš Europos šalis. Europa negali pamiršti ir 750 termionukleerinių raketų, kurios stovi Baltarusijos teritorijoje ir yra nukreiptos į Angliją, Prancūziją, Vokietiją.

Štai kodėl visiškai suprantama, jog generolas Aloja laikraštėje Tempo pagrįstai reikalauja visus JAV sąjungininkus imtis priemonių šiai netiesioginei rusų invazijai atsispyrti. Jo nuomone į Viduržemio jūrą turėtų vėl grįžti Anglijos laivynas, o taip pat NATO turėtų nebedelsiti sukoncentruoti ir Ispanijos kar laivus. Tačiau jei tai ir įvyks, Italija pati negali apieisti savo nuosavų durų saugybos. Rusų bazės Sirijoje, Egipte ir Alžire jau dabar sudaro pavojingą raudonąją voratinklį. Šis Voratinklis grąšina iš jūros pusės netik Italijai, bet ir Jugoslavijai bei Albanijai.

Atsakingi Italijos gynybos asmenys yra įsitikinę, jog rusiškasis pavojus yra labai didelis ir jie pirmiausia galvoja apie Artimųsios Rytus. Jie mano, kad būtų didelė iliuzija galvoti, jog rusai neruošia naujo jėgų bandymo tarp arabų ir Izraelio. Jau 1967 metų vasarą Italai galvoje pasiūst savo laivyną į pagalbą Izraelio valstybei. Šie planai galioja ir toliau ir

Prūsai pagaliau yra rikduojami Rasos-Rusnes vandens šaknies, taip pat plačiausiai pasklidusios tame proistoriniame plote: Raseiniai, Insrutis, Ruseiniai, Prūsaliai, Rušonys, Rutuplaie miestas ir uostas Bretainijoje, Rusina, prieš Romietiška Galių žemdirbystės deivę-globėja (Goltzer lot. žodynas), Russey ant Doubs Prancūzijoje (Dubysos), Russellae vienas iš Etruskų miestų, pats gi jų vardas irgi priklauso tos šaknies, Ruthenes Galių tauta 121 m. sumušta Fabiano Maximo, Pyrrus (Parusys) Epyro (Uppyro) karaliaus, Porsena Etruskų karaliaus, Parriso senas Prūsų vardas. Vietovardžių ir asmenvardžių yra tūkstančiai. Vien tik Paryžiaus tipo miestelių Prancūzijoje yra keliasdešimt, o ir mes Lietuvoje turėjome savo netoli Kauno, Bet svarbiausia, Prancūzų upių tinklas išsitaęs neša tą vardą: rue-Ruisse-au yra iki šiandien vartojamas kaip bendrinis vandens srovės pavadinimas. Taip Rue Seine, -Rasonė, vėlesniais laikais tapo perplėsta pusiau, kaip ir kita jos bendravardė Saona. Didžiai skaitlingos ir galingos tautos nuo senovės turi tą vardą: Persai, Kijevo Rasai, Rusai, Prūsai visi priklauso seniausios prabaltų vandens raktinės šaknies.

To apie 1800 m. prieš Kr. Pabaltijai atsiradusio kildonagrėjimas nuvestų mus per toli, į neolitą ir žmonijos istorijos pradžią, kurią taip mėgsta pabrėžti mums lenkai. Pasitenkinkim tik išvada jog mūsų kalbiniai ir istoriniai daviniai netik neprieštarauja, o yra kategoriškai pataludyti archeologiniais tyrinėjimais ir todėl tvirtai pagrįsti.

Patys gi "tautų" vardai nieko daugiau nereiškia, kaip tik tos pat mūsų protautės vietinį užsiėmimą: ar tai Sėlių, Sėluvių, Slavų, Sėsnų žemdirbystę, ar Gudų ganytojus, ar žvejus ir paukščių medžioklės Belgo-Bulgari upių deltuose - balynuose, ar Parusnes gyventoją Prūsą, ar keltautoją Vandą-Eistį.

(Bus daugiau)

ILGOJI NAKTIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

Rinkimai, ir galimybė, kad prezidento išrinkimas galėjo atitekti atstovų rūmams, kuris balsuotų ne nariais, bet valstijomis, pakartotinai parodė, kad prezidento rinkimų sistema yra keistina. Galima teigti, kad toji tvarka buvo gera senais laikais, kada nebuvo nūdienių susižinojimo priemonių, ir ji pabrėžia krašto federalinį statusą t.y. tai, kad JAV susidaro iš daugelio su didele autonomija valstijų. Tačiau dabar, kada 70 su viršum milijonų balsų suskaičiuojama per kelias valandas, ir federalinės valdžios įtaka vis didėja būtų gera prieiti prietiesioginių prezidento rinkimų, visai užmirštant archaiską elektorių kolegiją.

DON'T COME HERE!

IF YOU AREN'T LOOKING FOR A CHALLENGE DON'T WANT TO STUDY & WORK & HAVEN'T A DESIRE. A SCHOOL OF OPPORTUNITY FOR A BOY WITH HIGH-ER THINGS IN MIND.

ST. JOSEPH SCHOOL FOR BROTHERS

franciscan friars
PULASKI, WISCONSIN
414-822-5422

(110-114)

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpus.

NEUŽMIRSKIME SAVO SPAUDOS

Pažvelgus į lietuviškų parengimų kalendorių matal, kad visi savaitgaliai užimti, kiti net dvigubais trigubais įvykiais tą pačią dieną. Žinoma, tai rengėjų negąsdina, nes juk vienai salei užpildyti paprastai reikia 100-200 žmonių, o kiekviename didesniame Amerikos mieste lietuvių gyvena tūkstančiai. Tačiau dažnai tenka nustebti, kad šiose didžiojoje kolonijoje tik labai retais atvejais susitelkia apie porą šimtų.

Priežasčių yra daug, bet iš visų didžiausia priežastis yra stoka informacijos. Iš anksto laikraštyje pasirodo mažai žinutė apie parengimą ir vėl pranyksta. O taip yra dėl to, kad veikėjai ir rengėjai visur mieliai daro išlaidas, samdo puikias sales ir to negalima kritikuoti, nes mes nebesame vargšai tremtiniai, gyvenantieji barakuose, bet turtingo krašto piliečiai ir patys tvirtai materialiai įsikūrę. Vaisių staluose taip pat būna iš ko pasirinkti valgių ir gėrimų. Tačiau informacijai, savajai spaudai gailime numesti ir trupinio.

Štai kuri nors valdyba nutaria suruošti, anot vieno pirmininko žodžių didelį "bum". Pav., iš narių surinkti, ar per organizaciją uždirbti kokią tūkstantinę dolerių ir panaudoti kilniam lietuviškam tikslui. Sumažinamas geras, nutarimas pereina per spaudos puslapius, lėšų telkimas taip pat spaudoje skelbiamas norint paskatinti kitus greičiau prisidėti prie šio garbingo ir naudingo tikslo ir kitas org-jas uždegti savo gražiais užsimojimais. Pagaliau tikslas pasiektas, seka iškilmingas aktas, lėšų įteikimas, spaudoje iškilmių nuotraukos, išpuilingos kalbos ir organizacijos didelis "bum" įgyvendintas.

Bet nė vienas jų patriotiškai nusiteikusių veikėjų neateina į galvą mintis, kad ne jie patys padarė tą didelį savo organizacijos "bum", bet mūsų spauda ištikimai tarnaudama, žinutes skelbdama, nuotraukas dėdama, ta kuklioji lietuviška spauda iš anksto apmokėti nereikalaujama, kaip tai daro amerikiečių spauda. Ir skaudu darosi matant, kad tas svarbiausias visų lietuviškų "bum" veiksnys -- spauda lieka visai užmiršta, nė vienu centu neprisimenama skaičiuo-

jant parengimopajamas. O be spaudos tas nors ir didžiausias "bum" būtų likęs keturiose salėse sienoje kaip kiekviena šeimyninė šventė. Tik labai reta org-ja tą savo pareigą atlieka. O juk spauda reikalinga paramos ne vien dėl to, kad ji garina organizacijas, kad su jų darbais visuomenę supažindina, kad be jos org-jos būtų bejėgės ką nors nuveikti sutelktimis jėgomis, bet svarbiausia, kad lietuviškoji spauda padeda krauti kultūrinį kraitį mūsų tautai, padeda išlaikyti lietuvių tautos tęstinumą iš-eivijoje. Todėl perduodant mūsų org-jas į jauniosios kartos rankas, reikia ir juos supažindinti su mūsų spaudos paskirtimi, kad naujieji veikėjai žinotų, jog visos organizacijos, ir visalietuviška veikla būtų neišskiriamas veiksnys su mūsų spauda siekiant visiems bendrojo tikslo.

Šiomet, politinių rinkimų metais, į kai kuriuos postus matome kandidatuojančius ir lietuvius, kuriuos taip pat pristato mūsų lietuviškoji spauda kviesdama palaikyti, už juos balsuoti ir kitus paraginti. Tokiu būdu mūsų savoji spauda yra pirmasis žingsnis į jį ir amerikiečių tarpą. Tuo neabejoja ne tik lietuviai kandidatai, bet ir į pačius aukščiausius JAV postus einančius prezidentinius kandidatus, todėl visų švėtimų tautybių spaudą rinkimams artėjant vertina, jos puslapiuose skelbiai ir prašo talkos.

Pradedant organizacinės veiklos sezoną, svarstant savo užsimojimų darbų planą, nepamirškime, kad nepajėgsime jų įgyvendinti be mūsų spaudos, todėl į dienos tvarkę įrašykime jos rėmimą ir jai skirkime savo duoklę.

E. Čekienė

JONUI KAZANAUSKUI PAGARBA

Vos prieš kelias dienas vėlionis Jonas Kazanauskas išsiskyręs iš gyvųjų tarpo, mums vis gyvas. Nors pergyvenęs 78 kalendorinius metus, jis buvo ir fiziniai ir protiniai aktyvus ir veiklus. Šiuo požiūriu jis dar galėjo ilgus metus būti gyvas ir naudingas. Tačiau ta neprašyta ir niekieno nelaukiama viešnia - liga nelaiku nutraukė jo gyvybę. Ir šių dienų mediciniška pagalba kurios jam visai nestokavo, nieko nepadėjo jo gyvybei išgelbėti. Mat dar esama ligų, kurias modernioji medicina nepajėgia įveikti. Kaip tik Jonas ir buvo auka vienos tokių ligų.

Jonas Kazanauskas iš prigimties buvo teisingo nusistatymo žmogus, kas jam patarnavo tuo stipriuoją pagrindu įsėmingą gyvenimą. O savo nepailstamu veržlumu jis prasimušė į pirmąsias gyvenimo eiles, kuriose sėkmingai išgyveno iki paskutinės valandos. Šios dvi savybės visuomet yra neišpaskaitytai vertingos ir tikrai nulemiančios gyvenimo kryptį, vedančios į laimingą gyvenimą, kuriuo jis ir jo visa šeima pasto- viai džiaugėsi.

Vėlionui Jonui pati prigimtis nusišypsojo, nes gimė kultūringoje ir pasiturinčioje šeimoje, kuri sugebėjo ir pajėgė jį leisti siekti aukštesnio mokslo gimnazijoje, kas tais laikais Lietuvos pilkajame gyvenime būdavo tik nepaprasta reikybė. Atvykus Amerikoni prieš pirmąjį pasaulinį karą, jam nereikėjo dirbti tuos sunkiuosius darbus ir su mažiausiu atlyginimu, kaip kad daugelis mūsų brolių beraščių buvo priversti aukoti savo jaunas energijas ir sveikatas. Jonui čia durys buvo gana plačios, praverptos į patogesnę, taip vadinamą, baltakalnių gyvenimą. Tačiau ir čia jis turėjo parodyti daug energijos ir ryžto išsilaikyti tose eilėse, kurios reikalauja papildomo ir gana nelengvo išsimokslinimo, kurio jis neatsivežė iš savo tėvynės.

Savo darbštumu jis ilgainiui gauna atsakingą poziciją viename Chicago banke, kur netrukus jis užsitarnavo vieno atsakingo skyriaus vedėjo pozicijos. O tai jis atliko savo jaunos energijos ir veržlumo dėka.

Jono lietuviška širdis vis traukė arčiau prie

Dr. STEPONAS BIEŽIS

saviškių, finansinių ištaigų, kurių viena buvo jo brolio Benedikto įkurta ir vadovaujama. Po savo brolio mirties šią finansinę ištaigą vardu Mutual Federal Savings and Loan Association, vėlionis ima vadovauti kaip prezidentas, kuriuo

visą savo ilgą gyvenimą niekam ir niekur nėra atsisakęs paremti mūsų lietuviškus darbus. Prieš daug metų Vyčių chorą suorganizavo ir buvo jo pirmas pirmininkas. Šis choras ir dabar sėkmingai gyvuoja. Daug ir labai daug padėjo finansiniai paremti mūsų skautišką jaunimą. Pavežėčių klube jis bu-

Jonas ir Antoinette Kazanauskai visur ir visomis progomis remdavo lietuvišką veiklą.

jis būdavo dalininkų perrenkamas iki pat mirties. Šią ištaigą Jonas netik išplėtė birnio požiūriu, bet vedė ją taip tvarkingai ir visapusiškai saugiai, kad federaliniai tikrintojai pakartotinai rodydavo kaip pavyzdinę finansinę ištaigą. Tai teikė žmonių visišką pasitikėjimą, kuris padėjo jai vis plėstis. O tai buvo atlikta tik dėka Jono nepalaužiamo teisingumo ir neparsidavimo aukso verslui, kas daugelį sužlugdė.

Jonas ir jo šeima pasiliko pilnai ištikimi lietuviškam principui, už ką užsitarnavo visų didelę pagarbą. Jis buvo tikras lietuvis, pilnoje to žodžio prasmėje. Daugiausia jūdumo ir atsidavimo jis rodė ALTS-gos veikloje. Nors jis, tiesą pasakius, nevadovavo tikra ta žodžio prasme, bet visu širdingumu rėmė Sąjungos darbus, ypač finansiniai. Kiek man žinoma, jis per

vo labai veiklus ir dosnus, už ką jis pakeltas į klubo garbės pirmininkus. Čia tik kelis pavyzdžius pateikiu, nes jo garbingų darbų ir žygių neįmanoma išskaiciuoti.

Vėlionio Jono Kazausko idealus teisingumas ir nuoširdus lietuviškumas visai pelnytai jam suteikia aukščiausią pagarbą, kurią mes nešiosime savo širdyse ir tik tokiu jį visuomet atminsime.

HARTFORD

LIETUVOS LAISVINIMO
BYLA BESIRŪPINANT

LB Hartfordo apygarda š.m. spalio 19 d. Waterburyje buvo suorganizavusi informacinį seminarą, kurio pranešėjais buvo jaunosios kartos lietuviai, patys turėję progos praktiškai išbandyti, kaip Lietuvos laisvinimo reikalai gali būti iškelti amerikiečių visuomenėje, pa-

naudojant tam reikalui amerikiečių spaudą, radiją, televiziją, demonstracijas, susirinkimus, bibliotekas ir pan.

Pranešimus pateikė: Gintaras Slapkūnas -- Lietuvos laisvės klausimo kėlimas gatvėse ir aikštėse; Dalia Dzikienė -- Lietuvių liaudies meno parodos amerikiečiams, Zenonas Seliokas -- Amerikiečių organizacijų susirinkimų naudojimas; Gabrielius Mironas -- Amerikiečių radijo ir TV Lietuvos klausimui, Lyvia M. Garsienė -- Lietuvos byla viešojoje spaudoje ir The Mechanics of Information; Antanas Sabalis -- Lietuviškos informacijos šaltiniai ir viešosios bibliotekos; Aleksas Vakselis -- Lietuvos klausimas rinkiminėje kampanijoje.

Pabrėžtina, kad visi pranešimai buvo labai konkretūs, paremti pranešėjų praktiniais darbais. Apie šį seminarą buvo informuojama per lietuvių spaudą, bet iš tolimesnių kolonijų trūko lietuvių. Seminaras sutraukė apie 30-40 dalyvių.

ELIZABETH

KARIUOMENĖS
ŠVENTĖ

Lietuvos kariuomenės suakčiai paminėti New Jersey Ramovėnai lapkričio 23 d., Lietuvos kariuomenės šventės dieną, šeštadienį, Lietuvių Laisvės salėje, Elizabeth, rengia atitinkamą akademią su menine dailimi ir vėliau iškilminga vakariene su šokiais. Minėjimo pradžia 7 val. vak. punktualiai. Paskaitą skaitys pedagogas Antanas Masionis, koncertinę programą atliks solistė Lionė Juodytė. Jai akompanuos muzikas Liudas Stukas. Šia progą Ramovės skyrius išgyja savo vėliavą, kuri akademijos metu bus išpašventinta.

Ramovės skyrius kviečia visus lietuvius šioje akademijoje dalyvauti. Įėjimas laisvas ir nemokamas. Akademinei daliai pasibaigus, apie 9 val. vak. įvyks iškilminga vakarienė su menine programa ir šokiais. Norintieji vakarieneje dalyvauti prašomi iš anksto įsigyti vakarienės bilietus pas Ramovės skyriaus narius, K. Trečioko įstaigoje Newarko ir Lietuvių Laisvės salėje, Elizabeth. Vakarienės pelnas bus įneštas per Ramovės Centro Valdybą į Lietuvių Fondą Nežinomo Kario vardu.

Be to, lapkričio 24 d. sekmadienį, už visus žuvusius už Lietuvos laisvę tautiečius bus atlaikytos iškilmingos pamaldos su pritaikytais pamokslais 11 val. iš ryto šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, Elizabeth ir 10:30 val. iš ryto šv. Trejybės bažnyčioje, Newarko.

WANTED
ARC WELDERS
AND
LABORERS
Permanent, profit sharing. Hospitalization, life insurance.
STATE FABRICATORS
30550 W. 8 Mile Rd.
Farmington, Mich.

(110-116)

PLANINGAS TAUPYMAS

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

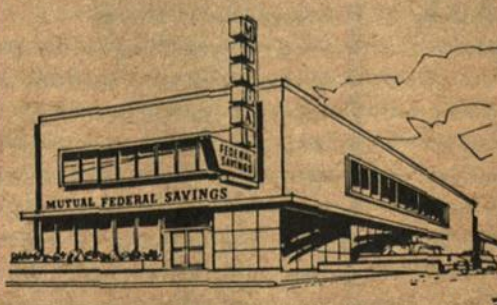
Mokamas už vieno metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.

(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vieno metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.

(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING JOHN J. KAZANAUSKAS, President

JUBILIEJINIAIS METAIS ĮSIAMŽINKIME LIETUVIŲ FONDĖ

**LIETUVIŲ FONDO
VAKARIENĖ
UŽBAIGTI ½ MILIJONO**

**LAPKRIČIO 17 D., SEKMAD.,
3 VAL. P. P.
5717 S. KEDZIE AVE., CHICAGOJE**

PROGRAMA:
ATIDARYMAS
MENINĖ DALIS
OFICIALIOJI DALIS
VAKARIENĖ

KAS LIETUVIŠKAI GALVOJA — Į LIETUVIŲ FONDĄ STOJA IR DALYVAUJA VAKARIENĖJE. Vakarienei užsirašyti skambinti: 778-2858

Neužmirškim visur pabrėžti mūsų tautos atsparumo reiškinius

The Christian Science Monitor, Bostono dienraštis, spalio 24 d. paskelbė Joseph C. Harsch straipsnį vardu "Rusijos imperija", kuriame sako, kad "Maskva elgiasi su Čekoslovakija, kaip su užkariauta imperijos provincija. Dubčekui ir jo bendradarbiams, po trumputės šio pavasario "reformacijos", duodamas labai paprastas pasirinkimas. Jiems leidžiama arba būti Rusijos valdžios įrankiais savo krašte, arba Rusija valdys Čekoslovakiją pati. Kas Dubčekui blogiau? Ar jis atlieka kvilingo vaidmenį? Ar jis atiduoda savo tautiečius Lietuvos, Latvijos ir Estijos likimui?"

Priminęs trijų Baltijos valstybių vardus, autorius paaiškina:

"Kada tai buvo tautų ir valstybių vardai. Dabar tai yra tik sovietinės valstybės geografinių padalinių vardai. Latvių, estų, lietuvių tautos tapo sugniužintos ir išblaškytos po kitas Rusijos imperijos dalis. Jų nebegalima surinkti atgal."

(Tai vienas iš pavyzdžių, rodančių, kaip viešojo laisvojo pasaulio nuomonė neretai įsidėmima tik ta ar kita apie Baltijos tautų padėtį teikiama informacijos dalis. Šiuo atveju autorius remiasi tik informacija apie Maskvos smūgius Baltijos tautoms, bet, matyt, nėra atkreipęs dėmesio į dalykus, liudijančius ir pusėtinai sėkmingą šių tautų atsparumą prieš tuos smūgius. Taip net ir Baltijos tautoms drauguose sluoksniuose išsiveisia joms žalinga nuomonė, linkstanti jas "su apgailėstaviu nurašyti į nuostolius". Tai įsidėmėtinas išpėjimas visiems turintiems progų informuoti laisvojo pasaulio viešosios nuomonės įtakotojus, kad Lietuvos padėties nušvietimuose svarbų netik smū-

giais skūstis, bet ir ko išakmiausiai pabrėžti tautos atsparumo bei gajumo reiškinius).

Toliau, kalbėdamas apie rusų pasielgimą Čekoslovakijoje, autorius dėsto:

"Vakarų diplomatai ir laikraštininkai graibstosi, kaip apibrėžti ir apibūdinti tai, kas atsitiko. Vieni sako, kad tai stalinizmo grįžimas. Kitai čia mato komunizmo nežaboto godumo reiškinių. O tikroji tiesa šiame reikale yra ta, kad čia Rusija elgiasi lygiai taip, kaip ji elgėsi per didžiumą savo istorijos. Tai yra blogiausios rūšies carizmo pasikartojimas."

"Komunizmas šioj byloj nieko nereiškia. Ne dėl komunizmo Rusija išsibrovė Čekoslovakijon, o nepaisant to, kad abu kraštai yra komunistiški, be to -- ir slaviški. Pasauliniam komunizmui čia pakenkta labiau, negu betkokiu kitu ankstesniu Maskvos veiksmu."

"Tuo būdu buvo stiprinama senovės Romos imperija. Tuo būdu senoji Rusijos valstybė, buvusi tik Maskvos kunigaikštija, išaugo į dabartinę plačiąją Rusijos imperiją. Tautos buvo nukariaujamos ir įjungiamos į Rusijos valstybę. Tos, kurios spyrėsi,

tapo sulaužytos ir išsklaidytos."

"Tai yra senos mados rusiškas despotizmas. Jis kietarankis. Jis smurtiškas. Jis nevaisingas. Jis neišradingas. Jis visiškai beširdis. Ir jis, visų pirma, tipiškai rusiškas. Bet kuris caras būtų padaręs tą patį."

Iki šių metų, sako autorius, Čekoslovakijai buvo leista "pačiai tvarkyti savo reikalus" todėl, kad ją valdė blogiausios rūšies pataikūnai ("Tai buvo vienintelė imperijos provincija, kurioje net ant traukinių garvežių priešakio buvo uždėtos raudonos žvaigždės"...). Dabar, sako, "jie panorą ištrūkti iš Rusijos imperijos, kaip 1918 metais ištrūko iš Austrijos imperijos... Jų ištrūkimas tada lėmė tos senos imperijos sugriuvimą... Jeigu jie dabar būtų ištrūkę iš Rusijos imperijos, gal tai būtų buvęs irgi lemiamas šios imperijos griuvimo pradžia. Kada nors ji sugrius. Rimtas klausimas čekams tik tas, ar jie dar bus savo dabartinėje žemėje tebegyvenanti tauta, kai tas griuvinas prasidės. Kaina bus didelė. Bet gal tai vis tiek geriau, negu būti sugniuždytiems ir išsklaidytiems po visą Rusiją". (ELTA)

LIETUVIAI OLIMPIADOJE

Iš 174 Meksikos olimpiadoj laimėtų aukso medalių, 74-is "nusinešė" du didieji: USA ir "CCCP". Bet pasidalinimas Maskvai labai palankus: amerikiečiai paėmė 45 ir maskviečiams teko tik 29. (Su sidabru Maskvai išėjo kiek geriau: gavo 31, o amerikiečiai tik 28. Bronzos -- amerikiečiai 32, maskviečiai 31).

Nedidelis "CCCP" vadų atsivežtas lietuvių būrelis irgi pelnė Sovietų medalių, net neproporcingai daug, lyginant

su jų skaičium. Be medalių liko tik du išdevynių. Vienas iš jų -- dvivietės irklininkas A. Grigas, kurs rungtynių metu apalpo, manoma, kad dėl deguonies stokos. (Daugumas skundėsi, kad Meksikoje -- aukštai viršum jūros lygio -- oras 25% "skystesnis"). Aštuonvietėj valty yrėsi tik keturi lietuviai (be Motiejūno). Jų valtis liko trečioji, tad visi gavo po bronzos medalių.

M. Paulauskas krepšinio komandoj buvo tik vienas lietuvis. Jugosla-

Kanados vyr. skaučių vadovų ir skautų vyčių suvažiavimo dalyviai. Suvažiavimas įvyko spalio 26 d. Prisikėlimo parapijos patalpose Toronte ir buvo svarstyti ateities veiklos ir stovyklos reikalai. S. Dapkiaus nuotrauka

vai pastojo rusams kelią į susitikimą su amerikiečiais: nugalėjo rusus tik vienu tašku, bet to pakako auksinėms jų svajonėms pavirsti varinėmis. M. Paulauskas tose rungtynėse, nors ir buvo geriausias, antro kėlinio pradžioj, dėl penkių pražangų, turėjo iš aikštės pasitraukti. Vis tiek, bronzos medalis teko ir jo vardui.

Sidabrinis medalius iškovojo rusų penkiakovininkų grupė, jų tarpe ir Stasys Šaparnis, panevėžietis, bet dabar rusų kariuomenės leitenantas Maskvoj. Laimėtojų sąrašuose, žinoma, buvo užrašyta "Stasis Šaparnis, Soviet Union". Panašiai pažymėtas ir "Jonas Čepulis, Soviet Union", sunkiojo svorio boksininkas, į olimpiadą paskirtas "paskutinę minutę", nes Maskvoj nugalėjo buvusį numatytą kandidatą rusą. Jis parvežė Maskvai sidabro medali, nors buvo jau beveik ir iki aukso prisikasęs, tik lemiame susirėmime suklypo prieš amerikietį Foremaną, devyniolikmetį negrą. (Čepulio vardas pranešimuose apie jo laimėjimus kone kas kartą keitėsi: rašė ir Nones, ir Sionas, kol pagaliau liko Jonas. Tai iš rusiškai parašytų sąrašų perrašinėjimo vargai....)

Tiesa, Vilniaus laikraščiuose bus gyrimosi ir "Lietuvos laimėtu"

vienu aukso medaliu. Tai "Dan Pozniak, of Soviet Union" laimėjo aukso medali "lengviau sunkiojo svorio" bokso grupėje. Tas Dan Pozniak esąs vilnietis. Bet studijuojąs Vilniaus pedagoginiame institute.

Žiūrovų tarpe Meksikoje buvo ir daugiau lietuvių. Jų tarpe -- Kubos krepšinininkų treneris S. Butautas, Nors įdardkalbina ir Kuboj pasilikti, ir kviečia į kažkurias kitas Amerikos valstybes, bet pats sakosi norįs koreičiau parsiskrist namo. Buvo atvykęs respublikinės sporto tarybos pirmininkas Vytautas Ostrauskas iš Vilniaus ir buvęs komso molo vadas Vilniuj, o dabar jau Maskvoj -- A. Česnavičius, kuris ir Meksikoje sportininkų nepaliko ramybėje: dar nesančius komso mole -- įrašė. Įrašė ir irkluotoją A. Grigą, kuriam tas kvėpavimo tačiau nepalengvino ir jis rungtynių metu apalpo...

TIESIAI pranešimus rašė per Kubą atsikrėdęs Algimantas Barysas ir iš New Yorko nuskrėdęs A. Laurinčiukas. Bene išymiausias iš nesportininkų lietuvių olimpiadoj buvo jaunas inžinierius Henrikas Juškevičius, Intervizijos direktorius, jau antri metai gyvenąs Prahoj. (Intervizija -- sovietinio bloko valstybių televizijos perdavimo sistema. Vakarų Europoj atitinkama sistema vadinasi Eurovizija). Juškevičius čia vadovavo olimpiados vaizdų perdavimui į visą Rytų Europą, įskaitant, žinoma, ir Vilnių.

Inž. Juškevičius pasakojo, kad "laidos, kurios eina į Europą ir kurias stebi ir Lietuvos žiurovai, praeina sudėtingus kelius, kol pasiekia klausytoją ir žiūrovą. Televizijos vaizdo perdavimui panaudojamas dirbtinis žemės palydovas "NASA ATO-3".

Signalai iš antžeminės stoties, per dirbtinį žemės palydovą, perduodami į antžeminę stotį GOON HILL, esančią Anglijoje. Signalus taip pat priiminėja stotis Raising, esanti Vakarų Vokietijoje. Signalai čia iš amerikietiško standarto transliuojami į europietiškus ir toliau perduodami Intervizijos ir Eurovizijos tinklams. Taip į Vilnių iš Meksikos patenka vaizdas, o garso eina visai kitu keliu, bet iš pradžių, perėjęs visą JAV teritoriją įspatinka į antžeminės stoties Millville. Iš čia, per palydovą "Intelsat", -- į Prancūzijoje esančią stotį. Paskui jis pasiveja vaizdą ir televizijos žiūrovas jau kartu girdi ir mato".

Daugumas sovietinių sportininkų, jų tarpe ir daugumas lietuvių, iškilmingojo olimpiados uždarymo nesulaukė: baigė savo rungtynes, su medaliais ar be medalių, tuojau buvo parskraidinti namo.

Apie amerikiečių negrą protesto pozą laimėtojų pakyloje Barysas su Laurinčiuku beveik neužsiminė. Tą už juos atliko TASS korespondentai rusai. Bet Barysas nufotografavo po vieno laimėjimo J. Čepulį. Ir atsitiko taip, kad Čepulis stovėjo irgi nuleidęs galvą (pirštinėta ranka teišėjo palaikoma iškelta) -- visai panaši poza, kaip tų protestavusių negrą... (ELTA)

HELP WANTED MALE

PRINTING HELP:
We need:
1 Stripper - Experienced in all phases of stripping and platemaking.
2 Offset Pressmen - 5 years or more experience.
1 Letter Pressman - experienced on both platen and cylinder.
1 Estimator and Production Manager - Graduate of Printing Management School preferred.
Guaranteed annual salary with many fringe benefits including life insurance, hospital insurance and Merit Vacation. Send personal resume to:
FORD PRESS INC.
1700 James Savage Road
Midland, Michigan 48640
(110-112)

**Viešėdami Chicagoje aplankykite
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA**

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

Chicagoje įvyksiančio lapkričio 27-30 ir gruodžio 1 d.d. lietuvių teatro festivalio komitetas. Sėdi iš kairės: M. Peteraitienė ir Z. Juškevičienė. Stovi: A. Kareiva, J. Šlaivas, V. Jasinevičius, J. Daugvila, pirm. A. Kairys, L. Juškaitis, A. Alčiauskas. Nuotraukos trūksta komiteto nario J. Paštuko.

P. Maletos nuotrauka

NUO 'AUŠROS SŪNŲ' IKI JAUNŲJŲ DRAMATURGŲ

VL. RAMOJUS

Padėkos savaitgalyje Chicagoje lietuviams neteks nuobodžiauti: čia per keturis vakarus vyks pirmasis lietuvių Teatro Festivalis, į kurį suplauks šeši dramų sąjūdžiai iš Los Angeles, Hamiltono, Clevelando, Detroito ir Chicago. Per keturis vakarus pamatysime ir eilę lietuvių dramaturgų veikalų pradedant vyresniajai kartai gerokai pabodusiais S. Čiurlionienės "Aušros Sūnumis" ir baigiant naujaisiais bei moderniais šių laikų dramaturgais. Kas jietokie? Oficialusis Festivalio sąrašas, paruoštas spaudai prieš kelias savaites, baigiamas Anatolijaus Kairio "Šviesa, kuri užsidegė". Bet neoficialiais iš paties Teatro Festivalio sumanytojo ir rengėjo LB Kultūros Fondo pirmininko A. Kairio kiek anksčiau teko patirti, kad Chicago Jaunimo teatras, šių metų pradžioje išaugęs iš dramų studijos ir jau pasirodęs Chicago scenoje, savo repertuare duosias kažko naujo. Ar tai bus Landsbergis, Ostraukas, Škėma ar kitas pamatysime festivalio dienomis, o gal rengėjai apie tai paskelbs spaudoje ir anksčiau. Bet tos užuominos duoda vilties kad Festivalio dienomis nebus užmiršta ir modernioji drama.

Teatro Festivalio idėja yra paimita iš latvių. Mūsų kaimynai tokius festivalius ruošia reguliariai ir jie latvių bendruomenėje yra pilnai įsiplietinę. Mūsų lietuvių ateivių karta, didžiulė banga po karo įsilie-

jusi į ankstyvesnės lietuvių generacijos veiklą šiame krašte, pirmiausia dėmesį atkreipė į masines Dainų šventes. Tokios šventės išsivijus lietuvių buvo rengiamos ir anksčiau (neskaitant adv. Olio ir kitų rengtų puikių meno švenčių geriausiose salėse su simfoniniais orkestrais, iš kiliais solistais ir t.t.), bet nuo 1949-50 jos ėmė mažėti savo apimtimi ir organizacija. Tik 1955 m. iš įvairių tuometinių chorų atstovų susidarius komitetui, buvo pasiryžta Dainų šventėms grąžinti visuotiną apimtį ir lygį. Susilaukus kelių šimtų dol. paskolos iš Lietuvių Bendruomenės, Dainų šventės komitetas visomis jėgomis įsikinkė į darbą ir 1956 m. liepos 1 d. Chicagoje praskambėjo I JAV ir Kanados lietuvių Dainų šventė, sutraukusi per 1,000 dainininkų ir per 10,000 žiūrovų. Ši privati įvairių Chicago atstovų iniciatyva, ją laiminant bei globojant Vargonininkų S-gai, tapo sėkminga gimti kitoms šventėms ir net tokiems meno vienetams kaip Chicago Lietuvių opera.

Menu, kai I Dainų šventei plačiai praskambėjus, Vyt. Radžius ir kiti entuziastai, dalyvavę I Dainų šventės k-tė, ėmė kalbėti ir apie I JAV ir Kanados lietuvių Tautinių šokių šventę. Netrukus buvo susitarta ir su Lietuvių Bendruomenė, ir nuo tada bendrinių švenčių organizavimą į savo rankas per-

ėmė ši bendrinė lietuvių organizacija, suruošusi dar dvi Dainų ir tris Tautinių šokių šventes. Atėities istoriko turėtų neklaidinti St. Barzduko ir kitų skelbtos žinios, kad LB surengusi visas šventes. Buvau I Dainų šventės rengimo komiteto narys spaudos bei informacijos reikalams, dalyvavau šventės organizavime ir puikiai žinau, kad ją rengė specialus komitetas, sudarytas iš chorų atstovų (Alice Stephens -- atstovavusi savo mergaičių ansamblį; Vyt. Radžius -- Vyrų chorą, Alb. Dzironas -- Dainavą, Justas Kudirka -- Vargonininkų sąjungą, Juozas Kreivėnas -- "Muzikos Žinias" ir t.t.), globojant Vargonininkų sąjungai.

Po gerai pavykusios I Dainų šventės tą patį rudens 1 d. Chicagoje praskambėjo I JAV ir Kanados lietuvių Dainų šventė, sutraukusi per 1,000 dainininkų ir per 10,000 žiūrovų. Ši privati įvairių Chicago atstovų iniciatyva, ją laiminant bei globojant Vargonininkų S-gai, tapo sėkminga gimti kitoms šventėms ir net tokiems meno vienetams kaip Chicago Lietuvių opera.

Šios kelios užuolankos į praeitį padarytos tam, jog išreiškus tikėjimą, kad ir Teatro Festivalių turėtų laukti tokia pat ateitis, kokios susilaukė Dainų, Tautinių šokių šventės ir Chicago Lietuvių opera. Kiekvieno didesnio užmojo pradžia yra sunki. Pirmasis Teatro Festivalis Chicagoje susiduria su milžiniškomis išlaidomis ir kitomis problemomis. Reikia nemažai piniginių aukų ir 4,000 žiūrovų per visus spektaklius. Jei to bus pasiekiama, vėliau turėsime ir daugiau Teatro Festivalių ir jie bus įsiplietinę taip, kad Dainų bei Tautinių šokių šventės ir Chicago Lietuvių opera.

Regis, Teatro Festivalių kelias turėtų būti lengvesnis ta prisime, kad jo idėja perėjo visas LB institucijas, visur gavo pritarimą ir palaiminimą. LB apylinkės yra kiekvienoje lietuvių kolonijoje, tad per jas

ANTANO VANAGAIČIO 25 METŲ VEIKLOS KELIU

Prof. J. Žilevičius yra reto darbštumo žmogus. Juk nebejaunystė ir gyvenimo aplinka nėra per daug dėkinga didesniems darbams. O štai, žiūrėk, šis mūsų kultūrininkas, muzikantas ir nuširdžiai kruta lietuvių Muzikologijos Archyvo labirintuose, net nesiskaitydamas su laiku. O kai apsilankai bet kokiam iškilesniame rengime, čia beveik visad sutiksi prof. J. Žilevičių.

Paskutiniuoju metu jo sumanymu buvo suruoštas Antano Vanagaičio - Margučio 25 metų veiklos supažindinimo paskaitų ciklas. Tai keturių kultūrinės trečiadienio popietės, įvykusios Jaunimo Centre rugsėjo 18, 25 ir spalio 2, 9 d.d.

Apie Antano Vanagaičio gyvenimą, veiklą, jo darbus galima daug kalbėti. Tai buvo asmuo, sąvyje talpinęs muziko,

lengviau skleisti pačią Teatro Festivalio idėją, kviešti žmones festivalyje dalyvauti, iš kitų apylinkių organizuoti bendras ekskursijas ir t.t. Bet atliekamų pinigų tokiems dalykams, kaip Teatro Festivalio parėmimui, LB neturi. Nors Lietuvių Fondas skelbiasi tarsi esąs vienintelis iš vienintelių, kuriam reikia duoti pinigų, bet ir jis nei Teatro Festivalių, nei Chicago Lietuvių operos, ir 25 metų sukaktį artėjančio "Dainavos" ansamblio ir kitų meno vienetų bei švenčių dar negali paremti. Kaip matome ir tolimesnis Teatro festivalių likimas yra visų mūsų rankose. Koks bus parodytas susidomėjimas pamatysim Padėkos savaitgalį Chicagoje.

JURGIS JANUŠAITIS

artisto, puikaus humoro, visuomenininko, spaudos žmogaus talentus. Antanas Vanagaitis Amerikos lietuvių gyvenime paliko gilius pėdsakus ir savo veikla judino ano meto išeiviją, "Margučio" radijo bangomis į kiekvieną lietuvių namus nešė gyvą lietuvišką žodį.

Tad prof. J. Žilevičiaus sumanymas lietuvių visuomenę supažindinti su Antano Vanagaičio ir "Margučio" 25 metų veikla sveikintinas ir vertas nuširdžios padėkos.

Per visus keturis vakarus į Jaunimo Centrą susirinkdavo po kelias dešimt žmonių pasigėrėti A. Vanagaičio nuėitu gyvenimo keliu, jo kilniais darbais.

Kam teko sekti šį paskaitų ciklą, tas galėjo susidaryti pilną išsamių vaizdą apie šį mūsų visuomenei gerai pažįstamą vyrą A. Vanagaitį.

Paskaitomis, nusakančiomis Antano Vanagaičio gyvenimo darbus, veiklą, nuširdžiai talkino J. J. Bachunas, adv. A. Lapinskas, prof. V. Jakubėnas, muz. A. Stephens, akt. St. Pilka, akt. Eglė Vilutienė, dr. St. Biežis, ir kiti. Paskaitininkai palietė A. Vanagaičio, kaip kompozitoriaus asmenį, kalbėta apie jo, kaip aktorius talentą ir darbus, prisiminta ir garsusis "Dzimdži Drimdzi". O paskutiniame vakare turėjome malonios progos pamatyti ir dzimdžidrimdininkų porelę akt. Br. Dikinienę ir J. Olšauską, kurie tą vakarą atkartojo prieš daugelį metų vaidintus motyvus.

Paskaitų ciklo eigoje buvo įterpiama A. Vanagaičio kūrybos gabalė-

liai tai iš vaidybinės, tai iš muzikinės bei dainų srities ir tas paskaitas labai pagyvino ir klausytojams davė arčiau pajusti A. Vanagaičio kūrybines galias, jo gyvenimo būdą, nusiteikimus visuomeniniame gyvenime. Iš šių paskaitų ciklo klausytojas susidarė pilną A. Vanagaičio turiningo gyvenimo vaizdą.

Užbaigiant paskaitų ciklą mūsų jaunieji dainininkai V. Grigelaitytė, L. Nakutytė, V. Nakas ir J. Aleksiūnas padainavo solo, duetu ir kvartetu nuotaikingą A. Vanagaičio dainą, akompanuojant J. Byanskui.

Kitose paskaitose fortepijonu A. Vanagaičio kūrybą išpildė prof. V. Jakubėnas.

Gi užbaigiant paskaitų ciklą, paskutinį trečiadienį, spalio 9 d. susirinkusiai publikai buvo pademonstruotas spalvotas, garsinis filmas iš Antano Vanagaičio gyvenimo, kurį yra paruošęs velionis Antanas Oliš.

Visą šį keturių kultūrinių vakarų koordinavimo darbą atliko tas ne nuilstantis ir paskaitų organizavimu besisielojęs prof. muz. J. Žilevičius.

Ne gana to gražaus atlikto darbo, prof. Žilevičius ir ateičiai turi planų. Jis norėtų suruošti po vieną vakarą JAV gyvenusio ir virš 20 metų veikusio M. Petrausko, Č. Sasnausko, J. Naujelio, J. Gruodžio, Tallat-Kelpšos, Dr. V. Kudirkos ir Stankevičiaus kūrybai ir darbams atžymėti, o taip pat bent porą vakarų skirti St. Šimkaus veiklai JAV ir Lietuvoje.

Prof. J. Žilevičiaus teigimu, Lietuvių Muzikologijos Archyvuose apie šiuos asmenis medžiagos turima apšėiai.

Dalis klausytojų Jaunimo Centre atidžiai klausosi įdomių paskaitų apie Antano Vanagaičio kūrybą ir darbus.

Lietuvių Foto Archyvo nuotrauka

HOMEMAKERS

NEEDED

"Christmas Time At Hudson's"

Your Opportunity to earn extra income

Full Time, Part Time, On-Call Positions

In Selling, Clerical, Wrapping Areas

Apply Employment Office, 14th Floor, 9:30 to 4:30

HUDSON'S DOWNTOWN

DETROIT, Mich.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Kariuomenės šventės minėjimas Clevelande

Greta Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo akto, šiemet lapkričio 23 d. sueina ir Lietuvos kariuomenės atkūrimo 50 metų sukaktis. Clevelando LVS Ramovės skyrius minėjimą atliko lapkr. 9 d. Šv. Jurgio parapijos salėje. Vakarui vadovavo skyriaus pirm. Vladas Knistautas, pakviesdamas kun. Žemaitį programos atidarymo mal-dai. Toliau buvo iškviesti sa-vanoriai kūrėjai į sceną, jų da-

lyvavo tik penketas.

Įnešus vėliavą, Amerikos him-ną giedojo Julius Kazėnas, Lie-tuvos himną visi dalyviai. Me-ninei programai pianinu akom-panavo Rita Čyvaite.

Pagrindinę kalbą pasakė LVS Ramovės skyriaus garbės na-rys plk. Vladas Braziulis, pa-baigoje pareiškdamas, kas mums, kaip lietuviams, reika-linga rankų nenuleidus daryti savo tėvynės išlaisvinimo sri-

tyje.

Kaip clevelandiečiams garbę ir pasididžiavimą pirmininkas pristatė ir dvi clevelandietes, Dalią Orantaitę ir Mildą Jo-klubaitę, kurios III Pasaulio Lietuvių Seime buvo išrinktos gražuolėmis. Jos prisegė sava-noriams po gvardijką.

Meninėje dalyje pranešėja bu-vo Dalia Orantaitė. Akompanuo-jant R. Čyvaitei, Šarūnas Stem-pužis akordeonu pagrojo trėmis

atvejais lietuviškas melodijas. Vacys Jurgelis ir Julius Ka-zėnas padainavo solo ir duetą, o visas meninės dalies ansamblis programą baigė daina "Ei, jau-nyste".

Baigiant, pirmininkas pabrė-žė, kad Clevelando skyrius yra veikliausias ir visame pasau-lyje veikia 24 Ramovės skyriai. Priminė, kad tarp kitų skyriaus darbų, clevelandiečiai aritinka-mais laikotarpiais aplanko mau-zolijejuje palaidotą kariuomenės vadą Antaną Smetoną.

Kalbant apie a.a. Prezidentą

Smetoną, primintina, kad 1969 metų sausio 9 d. sueis 25 metai nuo jo nelaimingos mirties.

Po programos sekė vaišės ir

linksma pasišokimas. Gaila kad mūsų visuomenė neparodė didesnio susidomėjimo šiuo va-karu. (kstk)

PRODUCTION WORKERS

Male

Wood Working and Plastic

We Will Train You

Good Pay and Good Benefits

JONES & VINING, INC.

108 Sawtelle Ave., Brockton, Mass.

Mr. Ward or Mr. Holmes

(107-113)

Jo gyvybė ir jūsų dabar yra saugesnė.

Susipažinkite su CTS Exact-Fare Planu

Dėl žmogūdysčių, užpuolimų ir apiplėšimų mūsų autobusų vairuotojų ir rapid transit kasininkų, Transit System Clevelande įvedė planą skubiam sulaikymui tų nusižengimų.

Nuo sekmadienio joks CTS vairuotojas ir kasininkas nevarioja pinigų, nepardavinės bilietukų ir neturės rakto į pinigams sumesti dėžutę. Keleiviai turės mokėti lygią kainą už važiavimą pinigais ar bilietukais. Tas patogumas jums ir vairuotojui yra aiškus: važinėjimą padarys jums saugesnį ir greitesnį.

Panašūs planai jau sėkmingai veikia Philadelphiaj, Baltimorėj, Washington, Pittsburgh, Oaklande, Buffalo, Syracuse ir San Francisco.

Kaip tas "Exact-Fare" Planas Veiks:

1. Keleiviai mokės reikiamą kainą pinigais ar bilietukais. 2. Neturint smulkių, jūs galite įmesti visą dolerį, ir vairuotojas išduos kuponą, parodantį kiek CTS jums skolinga. Galėsite iškeisti kuponą ir gauti gražos permokėta sumą, kupone nurodytoje vietoje. Vairuotojas jokios gražos neduos. 3. Keleivis turi turėti 5 centus grynais transfero pirkimui. 4. Bilietukus galima pirkti iš anksto skelbime pažymėtose vietose, arba paštu pasiunčiant čia pridedamą kuponą. Kai daugiau firmų prisidės prie šio patarnavimo, naujos vietos bilietukų pirkimui bus vėl paskelbtos.

CLIP AND SAVE

WHERE TO BUY TICKETS (FOR THE EXACT FARE PLAN)

CTS MAIN OFFICE

1404 East 9th St.

CTS OPERATING GARAGES

East
Hayden Station, 1661 Hayden Ave.
Woodhill Station, 2440 Woodhill Rd.

West
Brooklyn Station, 4371 Pearl Road
Triskett Station, 13405 Triskett Ad.

BROADVIEW SAVINGS & LOAN CO

Main Office, 4221 Pearl Road

Branches:
260 Superior Ave.
299 Euclid Ave.
6555 Pearl Road
4025 Clark Avenue
22591 Lorain Rd.
14334 Madison Ave.
14701 Detroit Ave.
19291 Detroit Rd., Rocky River
411 Dover Center Rd., Bay Village
8031 W. Ridgewood Dr., Farmtown
11623 Clifton Blvd.
383 Bagley Rd., Berea
12388 Cedar Road

CITIZENS FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION—CLEVELAND

Main Office, 1876 E. Sixth St.

Branches:
27120 E. Oviatt Rd., Bay Village
30 W. Bridge St., Berea
7951 State & Sprague Roads
5084 Mayfield Rd.

Branch: 360 Cleve. Ave., Amherst, O.
CLEVELAND FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF CUYAHOGA COUNTY

Main Office, 614 Euclid Ave.

Branches:
3115 West 25th St.
3219 Pearl Rd., Parma
6868 Pearl Rd.
20970 Westgate, Fairview Park
2184 Warrensville Center Road
18320 Euclid Ave.
4254 Fulton Road

CUYAHOGA SAVINGS ASSOCIATION

Main Office, One Erieview Plaza

Branches:
1119 E. 131st Street
5835 Pearl Road
920 Prospect Avenue

EAST CLEVELAND SAVINGS & LOAN COMPANY

Main Office: 5818 Mayfield Rd.

Branches:
1355 Hayden Avenue
2225 Noble Rd.

FIRST FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF CLEVELAND

Main Office: 5733 Broadway

Branches:
15765 Broadway
3729 E. 131st St.

FIRST FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF LAKEWOOD

Main Office: 14806 Detroit Avenue

HOME FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF LAKEWOOD

Main Office, 12222 Madison Avenue

Branch: 6210 Brookpark

KEYSTONE SAVINGS & LOAN CO.

Main Office: 3201-5 Storer Ave.

LINCOLN SAVINGS & LOAN CO.

Main Office: 31166 West 25th St.

Branches:
8867 Pearl Rd. (Southland)
2186 Brookpark Rd.

METROPOLITAN SAVINGS ASSOCIATION

20306 Chagrin Boulevard
Shaker Heights, Ohio

ORLEANS FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF CLEVELAND

3649 E. 93rd St.

PARK VIEW FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Main Office: 2618 N. Moreland Blvd.

Branches:
4084 Lee Rd.
Terminal Concourse, Cleveland

PEOPLES SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

4300 Clark Avenue

PIONEER SAVINGS & LOAN COMPANY

6701 Detroit

ROCKY RIVER SAVINGS ASSOCIATION

21680 Center Ridge Road

ST. CLAIR SAVINGS ASSOCIATION

Main Office, 815 E. 185th Street

Branches:
6235 St. Clair Avenue
26000 Lake Shore Boulevard
6133 Wilson Mills Road
25000 Euclid Avenue

QUINCY SAVINGS AND LOAN CO.

8309 Quincy Ave.

SECOND FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Main Office: 333 Euclid Ave.

Branches:
33475 Lake Road, Avon Lake
12401 Cedar Rd.
22480 Lake Shore Boulevard
14716 Detroit Avenue
1365 SOM Center Road
1091 West Pleasant Valley Road

SECURITY FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1112 Euclid Ave.

SHAKER SAVINGS ASSOCIATION

Main Office, 20133 Farleigh

Branches:
13109 Shaker Square
1010 Euclid Avenue
16800 Chagrin Boulevard
2223 Lee Road

SOUTHWESTERN SAVINGS & LOAN COMPANY

Main Office: 10717 Lorain Ave.

Branch: 26949 Lorain Rd.

STATE SAVINGS & LOAN COMPANY

Main Office: 4065 Mayfield Rd.

Branches:
11623 Buckeye Rd.
31715 Vine Street, Willowick

STRONGSVILLE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

14092 Pearl Road

SUPERIOR SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Main Office, 798 E. 185th Street

Branches:
13515 Euclid Avenue
6712 Superior Avenue

THIRD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Main Office: 7007 Broadway Ave.

Branches:
6005 Francis Ave.
2247 Professor Ave.
3404 Lorain Ave.
3950 Ridge Road
3343 Warrensville Center Road
5555 State Road

THRIFT FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

17111 Lorain Ave.

UNION SAVINGS ASSOCIATION

Main Office: 232 Superior Ave.

Branches:
5330 Northfield Rd.
4470 Mayfield Rd.
3505 Lee Road
3106 Wilson Mills Road
1670 Snow Rd.
20325 Center Ridge Rd.

UNITED SAVINGS ASSOCIATION

Main Office: 7050 Broadway

Branches:
8500 Broadway Ave.
15003 Turney Rd.
5016 Turney Rd.

WASHINGTON FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Main Office: 13916 Cedar Rd.

Branch: 2766 Van Aken Blvd.

WEST SIDE FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Main Office: 21510 Lorain Rd.

Branches:
2190 Professor St.
2025 West 25th St.
345 Euclid Ave.
5839 Ridge Road

WOMEN'S FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Main Office: 320 Superior Ave.

Branches:
303 Euclid Ave.
2250 Warrensville Center Road
5907 Ridge Rd.
21530 Center Ridge Road

CENTRAL NATIONAL BANK

Downtown:
Euclid Ave. Office, 509 Euclid

W. Prospect Office, 123 Prospect NW

Playhouse Sq. Office, 1718 Euclid

Public Square Office, 39 Public Sq.

Rockefeller Office, 612 Superior NW

East

Beachwood Office, 24700 Chagrin

Buckeye Office, 11819 Buckeye

Chagrin Falls Office, 4 North Main

Chester-East 38 Office, 3601 Chester

Cedar Center Office, 13917 Cedar

Collinswood Office, 15619 Waterloo

Covington Office, 1836 Coventry

Doan Office, 10023 Euclid

East Cleveland, 2135 Noble

Euclid-East 276 Office, 27389 Euclid

Harvard-E. 64 Office, 6509 Euclid

Kenmore Office, 13921 St. Clair

Lee-Harvard Office, 4064 Lee

Mayfield-SOM Office, Egate Sh. Ctr.

Miles-East 131 Office, 4057 East 131

No. American Office, 6422 St. Clair

Out Office, 5620 Broadway

Richmond Hts. Office, 758 Richmond

Shaker Hts. Office, 16821 Chagrin

Shore Center Office, 22322 Lake Sh.

Solon Office, 33113 Aurora

South Euclid Office, 4034 Mayfield

Southgate Office, 20980 Libby

Union-East 93 Office, 3496 E. 93

West

Airport Office, Cleve. Hopkins Airt.

Brookpark-Pearl, 6300 Brookpark

Brookpark-West 130

Denison-Ridge Office, 6727 Denison

Detroit-West 65 Office, 6610 Detroit

Lakewood Office, 15415 Detroit

Lorain-W. 117 Office, 11718 Lorain

Middle-Parma Hts. Of., 6888 Pearl

Rocky River Office, 10715 Detroit

United Office, 2906 West 25

Westgate Office, 20633 Ctr. Ridge

Westlake Office, 27303 Ctr. Ridge.

South

Garfield Hts. Office, 5721 Turner

Independence Of., 8575 Brkvl. Rd.

McCreary Office, 7 Pub. Sq., Brkvl.

N. Royalton Office, 6687 Royalton

Parma-East Office, 5659 Broadview

Parma-South Office, 7399 State

UNION COMMERCE BANK

Main Office, 917 Euclid

American Branch, 828 Huron

Brookgate Office, 5881 Smith

Berea Office, 40 Front

Clifton-W. 17 Office, 11732 Clifton

Detroit-Mari Office, 15316 Detroit

Euclid-E. 276 Office, 27701 Euclid

Fairmount Circle Dr., 20601 Fairmt.

Pearl-Stump Office, 6326 Pearl

Public Square Office, 75 Pub. Sq.

2800 Euclid Office

Parma Office, 6660 Ridge

Richmond Hts. Br., 3249 Wilson Mills

Rockport Branch, 19719 Ctr. Ridge

Southgate Br., 5167 Wrenville Ctr.

Strongsville Office, 13866 Pearl

Triskett-Berea Rd. Of., 3199 Berea

Turney-Bunham Office, 6134 Dunham

Turneytown Office, 4932 Turney

Van Aken-Farmstead Of., 20090 V.A.

Wrensv. Ctr.-Cdr Of., 2135 War. Ctr.

Westlake Branch, 27255 Detroit

Gldn. Gate Of., 1569 Gldn. Gt. Plz.

Granger Rd. Office, 6311 Granger

FRIES & SCHUELE CO.

West 25th & Lorain

LEADER DRUG

17400 Lorain Avenue

Send self-addressed, stamped envelope.

MAIL TO: CTS, 1404 E. 9TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44114

Enclosed is my ----- check ----- money order for \$-----

Please send me ----- strips of 5 local tickets at \$1.50 per strip.

----- strips of 5 express tickets at \$1.75 per strip.

----- strips of 5 Senior Citizen/Student tickets at 75c per strip.

NAME -----

STREET -----

CITY ----- ZIP -----

JAUNIMO ŽYGIS UŽ TIKĖJIMO LAISVĘ

Lietuvių organizacijų įgaliotiniai, susirinkę Clevelande 1968 m. spalio mėn. 22 d., nusprendė sudaryti žygio už tikėjimo laisvę komitetą.

Šio komiteto uždavinys būtų pasiūsti pas šv. Tėvų lietuvių jaunimo organizacijų atstovų delegaciją ir jo paprašyti, kad jis primintų pasaulio vyskupams ir katalikams apie tikinčiųjų, ypačiai besimokančio jaunimo, religinę spresdą komunistų pavergtuose kraštuose.

Spalio mėn. 30 d. komitetas pareigomis pasiskirstė: pirmininkas Rimas Laniauskas — Moksleivių Ateitininkų Sąjunga, vicepirm. Romualdas Bublys — Moksleivių Ateitininkų Sąjunga, sekretorė Marytė Gailiūšytė — PLB Jaunimo Sekcijos atstovė, išdininkas Gintautas Sniečkus — Lietuvių Jūrų Skautija, nariai: Lietuvos Vyčiai, Lietuvių Skautų Sesių, Lietuvių Skautų Broliai, Lietuvių stud. tautinė Korp! Neo-Lithuania, Akademis Skautų Sąjūdis ir Studentų Ateitininkų Sąjunga.

Komiteto adresas: UŽ TIKĖJIMO LAISVĘ, 1911 Beverly Hills Dr., Euclid, Ohio 44117.

RUDENS ŠVENTĖ

Šv. Jurgio parapijos salėje rengiama didelė pramoga parapijos naudai — metinė Rudens šventė — sekmadienį, lapkričio 24, nuo 3 po pietų iki 11 val. nakties. Su daugybe įvairių dovanų pinigais. Pasistengkite dalyvauti.

PATIKSLINIMAS

Lapkričio mėn. 8 dienos Dirvos numeryje p. Vladas Braziulis, rašydamas apie L. V. S. Ramovės Clevelando skyriaus veiklą, paminėjo,

kad Vasario 16 gimnazijai esą surinkta 750 dol. ir 62 centai.

Nežinau iš kur p. Braziulis tuos davinius gavo, bet mano turimais davimais suma šiek tiek skiriasi, būtent: Vasario 16 gimnazijai, per mano vadovaujamą būrelį, iki šiol surinkta ir pasiūsta ne 750 dol. ir 62 centai, bet 4067 doleriai.

Be to, būrelyje šiuo metu iš 40 rėmėjų yra tik 12 rėmėjų, o kiti ne Ramovės nariai. A. Mikoliūnas

PAGERBTAS UŽ 40 METŲ VEIKLĄ

Theodore Andrica

Lapkričio 2 Pick-Carter viešbutyje, keli šimtai įvairių tautybių veikėjų pagerbė Clevelando dienraščio The Press žurnalistą Theodore Andricą, kuris per 40 metų palaikydams ryšį su tautybėmis, davė joms galimybę savo veiklą plačiai pasireikšti amerikiečių tarpe.

Theodore Andrica, rumunų kilmės ateivis, pradėjęs dirbti prie The Press prieš 42 metus, buvo paskirtas sekti ateivių gyvenimą šiame didmiestyje.

Jo pagerbime dalyvavo keliolika lietuvių. (k)

• Mažai išrinktų. Spalio 19 d. buvo pradėtas policijos tarnybai naujų vyrų samdymas. Pareiškė norą stoti tarnybon 1,168, bet dabar paaiškėjo egzaminų daviniai: išlaikė 41,7%, tik 487 kandidatai.

• Clevelando gatvėse iki lapkričio 1 d. automobilių nelaimėse buvo užmušta 100 žmonių.

PRANEŠIMAS

MASTERS-GRECAR

Mrs. Irene D. Masters, jau mirusio Mr. Chester J. Masters našlė, praneša savo draugams, kad jų dukterė Barbara Ann susižiedavo su Mr. Thomas Grecar, sūnum Mr. ir Mrs. Frank Grecar iš Chagrin Falls, Ohio. Jų vestuvės laikas numatytas sausio mėnesį.

• Mirimai. Politiškų skelbimų Dirvoje laikotarpiu dėl vietos stokos nebuvo paskelbti šių lietuvių mirimai: Marė Jozaponienė, Antanas Radziukinas, Ona Jasilionienė, Vincas Bruožis, Sofija Baykus, Levosė Liutkus.

• Victor Greene, iš Kansas State Universiteto, pakviestas metams padėjęju profesorium istorijos srityje Cleveland State Universitete, renka medžiagą apie Clevelando ir Ohio lietuvių ir kitas tautybes, daugiausia iš Rytų Europos. Stengiasi gauti senų spausdinių apie lietuvių veiklą, kaip tai senas programą, parapijų ir draugijų užrašus iš praeities. Kurie turi kokios senesnės medžiagos galit jam pasiūsti paštą: Prof. Victor Greene, Cleveland State University History Department, Cleveland, O.

Jis paruošė ir Notre Dame University Press išleido šiais metais knygą: "Slavic Community on Strike. Immigrant Labor in Pennsylvania Anthracite". Joje vaizduojamas gyvenimas ir kovos lenkų, kitų tautų ir lietuvių darbininkų anglies kasyklų streikų atvejais 1888 m., La Himer žudymai 1897 m., 1900 ir 1902 metais. (ksk)

STAMBESNĖS AUKOS BALFUI:

Zigmas Jankus -- \$100.00; Teresė ir Vincas Urbaičiai -- \$50.00; Dr. A. Martus -- \$35.00; Jurgis Stravinskas -- \$25.00; Dr. Henrikas Brazaitis -- \$25.00. Dr. Ed. Juodėnas -- \$20.00.

• Parduodami: moteriški rūbai, veik nauji, 16 dydžio Taipgi jaunai 7 dydžio. Vyriui juodas paltas kailio apikakle, 44 dydžio. Naujas vyriškas dviratis puse kainos. Medinė klarneta, daug kitų smulkmenų. Sekmadienį. 3886 Bethany Rd., University Heights.

M A I E

INSPECTOR: quality control experienced in sheet metal lay out, templates and competent with all common inspection tools; plant manufactures electro mechanical assembly, (packaging machines) which must be given performance check; must keep accurate neat records; salary commensurate with experience and skill paid holidays and vacation benefits. See Mr. Pickering, Beseler Corp., 1634 E. Elizabeth Ave., Linden, N. J. (112-115)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

FILATELIJOS KAMPELIS

Antanas Bernotas

(11)

ETIOPIJA išleido trijų p. ženklų seriją paminėjimui 100 metų sukakties nuo imperatoriaus Teodoro mirties. Piešiniai: jo atvaizdas, karūna ir imperatorius tarp liūtų.

Iki devyniolikto šimtmečio antros pusės Etiopija buvo griežtai uždaras kraštas ir nenorėjo su niekuo bendrauti. Tik reti europiečiai, keliautojai ir misijonieriai aplankydavo kraštą. Tačiau imperatoriaus Teodoro laikmečiu jau buvo pradėti pirmieji santykiai su užsieniais ir įsteigti laikurie konsulatai. 1868 m. dėl netaktiško ir neleistino elgesio su britų konsulato tarnautojais, britai įsižeidė, suorganizavo ekspediciją į Etiopiją ir nuvertė nuo sosto patį imperatorių Teodorą, kuris tuoj po to ir mirė. Jo vieta užėmė kitas pagarsėjęs imperatorius Menelikas II.

IRAKAS (Iraq) išleido 10 paprastų ir oro pašto ženklų seriją su senovės meno paminklais. Čia dedame 2 filis pašto ženklą su Ziggurato šventovės griuvėsiais Urė.

Ur -- senovės sumerų miestas pietinėje Mezopotamijoje, dabar vadinamas Mykayyar, guli prie Eufrato upės ir kanalo, jungiančio su Tigro upe susikirtimo. Tai labai senas miestas, kurio istorija siekia 3500 metų prieš Kristų ir apie kurį Biblijoje sakoma, kad iš chaldėjų Uro vakarų link pajudėjęs Abraomas giminė, buvusi Babilonijos nelaisvėje (Gen. 11:27-32). Kitados garsus miestas, buvęs karalių sostinė nuo 3500 iki 2100 metų pr. Kristų ir vėl sostinė nuo 700 iki 500 m. pr. Kr.,

ELECTRIC MOTOR REPAIR MAN

With good mechanical and electrical ability. Will train. Full time. Apply—

J. C. ELECTRIC
MOTOR REPAIRS
13401 MT. ELLIOTT
313-366-6940

(108-112)

EXCELLENT
OPPORTUNITY
For Ex-Servicemen
Many Fringe Benefits
Small Plant. Steady Work
PRINTER

For offset letter-press and typesetting
DIE-CUTTER

For Heidelberg-plates. Mehle vertical V-50

HANDYMAN

Light assembly work, fabricating signs, decor, framing, etc.

SHAW & SLAVSKY, INC.
13821 Elmira, Detroit, Mich.

(110-116)

WANTED JOURNEYMEN

or

1ST CLASS SKILLED

TURRET LATHE OPERATORS & SET UP MEN

SCREW MACHINE OPERATORS & SET UP MEN

Must be able to work from Blue Prints & Close Tolerance. Set up own jobs & sharpen own tools. Short run aircraft work. Days only.

(313) LI 8-6111 Mr. A. Dines
SYNCO DEVICES, INC.

3265 Bermuda Ferndale, Mich.

(110-113)

dalį Estijos, mėgino veržtis į jo žemes, Peipuso ežeras yra tarp Estijos ir Rusijos.

KANADA rugpjūčio 7 d. išleido 5 centų p. ženklą, kuriuo pagerbiamas žymus Kanados valstybininkas ir žurnalistas George Brown. Piešinys: jo atvaizdas, The Globe laikraščio antgalvis ir konferencijos rūmai Charlottetowne.

George Brown (1818-1880) gimė Alloa, Skotijoje. 1938 m. kartu su tėvais atvyko į Kanadą ir apsigyveno Toronte. Čia jis netrukus pradėjo leisti religinio turinio laikraštuką The Banner, o vėliau įsteigė iki šiol einantį laikraštį The Globe. 1851 m. buvo išrinktas į Kanados parlamentą ir 1873 m. į senatą. Laikomas vienu iš Kanados konfederacijos tėvų, dalyvavęs Quebec'o ir Charlottetowno konferencijose ir žymiai prisidėjęs prie atskirų Kanados dalių suvienijimo bei Northwest Teritorijų įsigijimo.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

DETROIT

• Vincas Tamošiūnas, Detroito šaulių kuopos pirm., Chicagoje dalyvavo LSST centro valdybos posėdyje, kur už ypatingai gražiai išvystytą šaulių kuopos veiklą Detroito buvo specialiai pagerbtas. Trys buvę Lietuvos ministrai gen. Kazys Musteikis, gen. Stasys Dirmantas ir adv. Rapolas Skipitis įteikė jam menišką tautinę juosta papuoštą adresą su reikšmingu įrašu.

Po posėdžio vyko vaisės gitaro svetainėje šauliškoje nuotakoje.

V. Tamošiūnas nuolatinis dosnus aukotojas, didžiųjų darbų vykdytojas Detroito, kartu nuoširdus, kuklus visuomenininkas, jam suteiktą reikšmingą dovaną priėmė, kaip visos šaulių kuopos narių užsitarimą.

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

Laiškai iš visų pasaulio kraštų byloja, kad patikimiausias lietuvių ryšys ir informacijos šaltinis yra laikraštis. Turime bičiulių ir artimesnių žmonių visur. Ir ten, kur valiutos sunkumai, skirtingos gyvenimo sąlygos, neleidžia skirti laikraščiai reikalingos pinigų sumos. Neapsunkinkime BALF ar kitų labdaros organizacijų laikraščių prenumeratomis ar knygų pirkiniais. Užprenumeruokime laikraštį patys, tuo suteikiant didelę moralinę paramą savo artimesniam žmogui.

Prašome, naudojantis žemiau dedama iškarpą, pasitarnauti artimam broliui lietuviui P. Amerikoje, Vokietijoje ar kitur... o kad ir čia pat Amerikoje...

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103
U. S. A.

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1/2 metų) šiuo adresu

Jungiu čekį, pašto perlaidą 13 dol. (7 dol. 1/2 metų).

Ta proga jungiu Dirvai auką dol.

Parašas

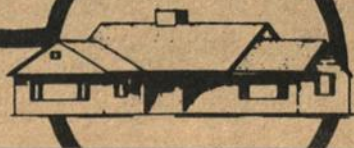
Adresas

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., 1/2 metų 7 dol.

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS

DALYVAUJA:

CHICAGA. VIVA POESIA, rež. D. Lapinskas ir L. Bauskas, lapkričio 27 d., trečiadienį, 8 val. vakaro.
CLEVELANDAS, KETURI KELIAUNINKAI, rež. P. Maželis, lapkričio 28d., ketvirtadienį, 1 val. po piet.
DETROITAS, PINIGĖLIAI, rež. Z. Arlauskaitė-Mikšienė, lapkričio 28 d., ketvirtadienį, 8 val. vakaro.
ŠAULIŲ SAJUNGA, AUSROS SŪNŲ, rež. A. Brinka, lapkričio 29 d., penktadienį, 8 val. vakaro.
HAMILTONAS, MINDAUGO MIRTIS, rež. E. Dauguvietytė-Kudabienė, lapkričio 30 d., šeštadienį, 8 val. vak.
LOS ANGELES, SVIESA, KURI UŽSIDEGĖ, rež. D. Mackalienė, gruodžio 1 d., sekmadienį, 2 val. po piet.

PIRMAS JAV IR KANADOS TEATARO FESTIVALIS

1968 metais lapkričio mėn. 27, 28,
29, 30 d.d. ir gruodžio mėn. 1 d.

CHICAGOJE
JAUNIMO CENTRE
5620 South Claremont Avenue

BILIETAI Į VAIDINIMUS po \$2.00 ir \$2.00, gaunami Marginiuose, 2511 W. 69th St., tel. PR 8-4585 arba pas mok. M. Peteraitienę, tel. LU 5-7933, prašome įsigyti iš anksto, nes visos eilės yra numeruotos. Bilietai į "oskarų" įteikimo banketą gruodžio 1 d., 8 v. v. \$7.50 vienam asmeniui gaunami, be aukščiau nurodytų vietų, dar pas V. Jasinevičių, tel. 778-4085 ir pas A. Kairį, tel. HE 6-5151. Stalai po 10 vietų. Garbės bilietai, su kuriais galima įeiti į visus vaidinimus nemokamai, nepardavinėjami — jie duodami dovanai kiekvienam, kuris paaugoja Teatro Festivalio reikalams mažiau \$25.00; kreiptis pas Z. Juškevičienę, tel. OL 2-8546. Aukos malonėkite adresuoti: LB Kultūros Fondas, 2955 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629. Teatro Festivalį rengia JAV LB Kultūros Fondas.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVOS NOVELĖS KONKURSO KOMISIJA

Geriausią iš atsiųstųjų Dirvos konkursui novelę išskirti, Chicagoje sudaryta komisija. Į ją maloniai sutiko įeiti: Zita Burneikytė, Aleksandras Dundulis, Česlovas Grincevičius, Eglė Juodvalkytė ir Juozas Masiionis.

Komisija baigia skaityti atsiųstas noveles ir greit paskelbs savo sprendimą.

DUOKITE ŽINIŲ APIE NUKENTĖJUSIUS LIETUVOS GYVENTOJUS

Lietuvos Tyrimo Institutas jau išsiuntinėjo PLB kraštų ir apygardų valdyboms žinių lapus, į kuriuos renkamos žinios apie bolševikų ir nacių mirtinologinius bei genocidinius nusikaltimus Lietuvoje.

Visi lietuviai, patys nuo okupantų nukentėję, arba turintieji tikrų žinių apie kitus tokius nukentėjusius, kurie patys apie save tų žinių suteikti negali, prašomi nedelsiant atsilipti.

Žinių lapai (anketos) gaunami Lietuvių Bendruomenės valdybose ar ten, kurios valdybos nurodys. Jų

galima gauti ir tiesiai iš LITHUANIAN RESEARCH INSTITUTE, 29 West 57 St., Fl. 10, New York, N. Y. 10019.

• **Korp! Neo - Lithuania**
Vyr. Valdyba praneša, kad dovanų paskirstymas, turėjęs įvykti ateinančių šeštadienį, nukeliamas į 1969 m. kovo mėn. ir bilietų platintojai prašomi toliau testuoti dovanų laimėjimo bilietų pardavimą. Tarp laimėjimų didžiausioji dovana yra naujas 1969 m. automobilis.

• **Lietuvoje išėjo iš spaudos antrasis "Mažosios lietuviškosios tarybinės enciklopedijos" tomas, K-P raidės.** Antrasis tomas išėina vienuoliktais metais nuo to darbo pradžios.

• **VLIKo seimo posėdžiai** bus gruodžio 7-8 d. New Yorke. Vliko valdyba jau parengė posėdžių darbotvarkę. Vliko tarybos komisijos rengia nutarimų projektus, liečiančius eilę svarstysimų klausimų.

Gruodžio 7 d. rengiama vakariinė, kurios metu bus pagerbti Vliko veteranai — prieš 25 metus (1943 m. lapkričio 25 d.) Kaune įvykusio pirmojo Vliko posė-

džio dalyviai. Vakarieneje galės dalyvauti ir svečiai.

HARTFORD

• **Solistė Violeta Čižauskaitė - Balčiūnienė** Dirvos jaunųjų dainininkų konkurso laimėtoja, lapkričio 23 d. pirmą kartą pasirodys Worcesterio publikai.

Solistė išpildys programą ALT S-gos Worcesterio skyriaus rengiamame koncerte, kuris įvyks Maironio Parko salėje.

Worcesterio skyriaus parengimai visuomet pasižymi medavo puikia programa. Taip pat ir šiemet worcesteriečiai turės progą išgirsti aukšto lygio koncertą.

CHICAGO

• **Jaunųjų talentų vakaras** įvyks šį šeštadienį, lapkričio 16 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Rengia Korp! Neo-Lithuania. Vakaro programai vadovaus Vytautas Kasniūnas, jr. Programoje dalyvauja Z. Keliuotytė, D. Šukelytė, V. Nakas, E. Juodvalkytė, K. Žebrauskaitė, R. Česas, Z. Burneikytė, L. Antanavičiūtė, A. Antanavičius, B. Vaičiūrgytė, clevelandiečių trio: J. Staškūnaitė, R. Butkutė ir K. Jankutė, neolitanų tautinių šokių grupė ir neolitanų orkestras.

Visuomenė kviečiama gausiai į vakarą atsilankyti ir išgirsti jaunuosius menininkus.

• **Zofija Vadopalaitė-Rukšienė**, nuolatiniai gyvenanti Vokietijoje, šiuo metu vieši Amerikoje. Buvojo Chicagoje pas seserį ir svainį Vebrus, iš jų aplankė kitus gimines ir prietelius Chicago rajone ir išvyko į Kaliforniją.

Dr. Antanas Rukša negalėjęs drauge vykti dėl turimų darbų, rengiant Vytauto Didžiojo Universiteto istorinę apybraižą, Lietuvos laisvės kovų istoriją ir eilės kitų, kurių paruošimas dėl rašančio ligos esąs užsivilkinęs.

NAUJOS PLOKSTELĖS

Greitu laiku pasirodys mūsų kultūrininkų, jų pačių įkalbėtos bei įdainuotos plokstelės: Jono Aisčio, Kazio Bradūno, Al. Barono, G. Vasiliauskiene, Birutės Pūkelevičiūtės, Henriko Nagio, Liūnės Sutemos.

Taipgi jau baigiamos paruošti lengvosios muzikos plokstelės: A. Šabaniausko, D. Dolskio, Pupų Dėdės ir Dėdienės.

Visas paminėtas plokstelės leidžia J. Karvelio Prekybos Namai Chicagoje.

ANTANO OLIO MINEJIMAS PHILADELPHIOJE

DALYVAUS K. S. KARPIUS IŠ CLEVELANO

A. L. Tautinės Sąjungos skyrius, kad ir vėlokai, rengia žymaus tautininko veikėjo a.a. Antano Olio 10 metų sukakties minėjimą.

Minėjimas įvyks sekmadienį, lapkričio 17 d., Lietuvių Banko patalpose, 202 Broad Street, pradžia 3 val. po pietų.

Pranešimui apie velionį Olį atvyksta buvęs jo artimas bendradarbis žygiuose kokių tik Olis atliko, buvęs Dirvos redaktorius K. S. Karpis.

Rengimo pajvairinimui, Karpis atsiveža parodyti įdomius istorinius filmus — Prezidento Smetonos buvimą Amerikoje ir vėliau jo laidotuves Clevelande, 1944 metais.

Antra filmų dalis bus vaizdai iš Clevelando Lietuvių Darželio, apie kurį dau-

BOSTON

• **Bostono Lituanistinė Mokykla** savo tradicinį pobūvį ruošia šeštadienį, lapkričio 16 d., Lietuvių Amerikos Piliečių Draugijos trečio aukšto salėje, 368 Broadway, So. Bostone.

Pobūvis prasidės 7 val. vakaro A. Augustinavičienės iš Clevelando paskaita apie Dr. Vilių Starostą-Vydūną, jo 100 metų gimimo sukakties proga.

Po paskaitos, 8 val. vakariinė, paruošta geriausio lietuvių virėjo, kurios metu veiks bufetas, po vakariinės — šokiai.

Jaunimas norįs ateiti tik į šokius, salėn bus įleidžiamas nuo 9 val. papigintai. Šio pobūvio ruošime Mokyklos Tėvų Komitetui talkininkauja Kultūriniais Siūbatvakariams Rengti Komisija.

Bostono ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami pobūvyje dalyvauti.

• **Dail. Barbora Morkūnienė**, gyy. Chicagoje, kurios paroda įvyks Balzeko Galerijoje gruodžio 7 d., Bostono lituanistinei mokyklai padovanojo vieną savo sukurtų paveikslų.

Šis paveikslas bus viena iš daugelio dovanų, kurias bus galima laimėti mokyklos pobūvyje lapkričio 16 d.

KAS TURI "KARIŪNO ATSIMINIMUS"?

Buvęs ilgametis KARIO redaktorius kapitonas Simas Urbonas maloniai prašo atsilipti kas turi jo parašytas knygas:

"Kariūno atsiminimai" — 2 tomai, "Gyvenimo eilėraščių" (poezija), "Sūkuriai ir žmonės".

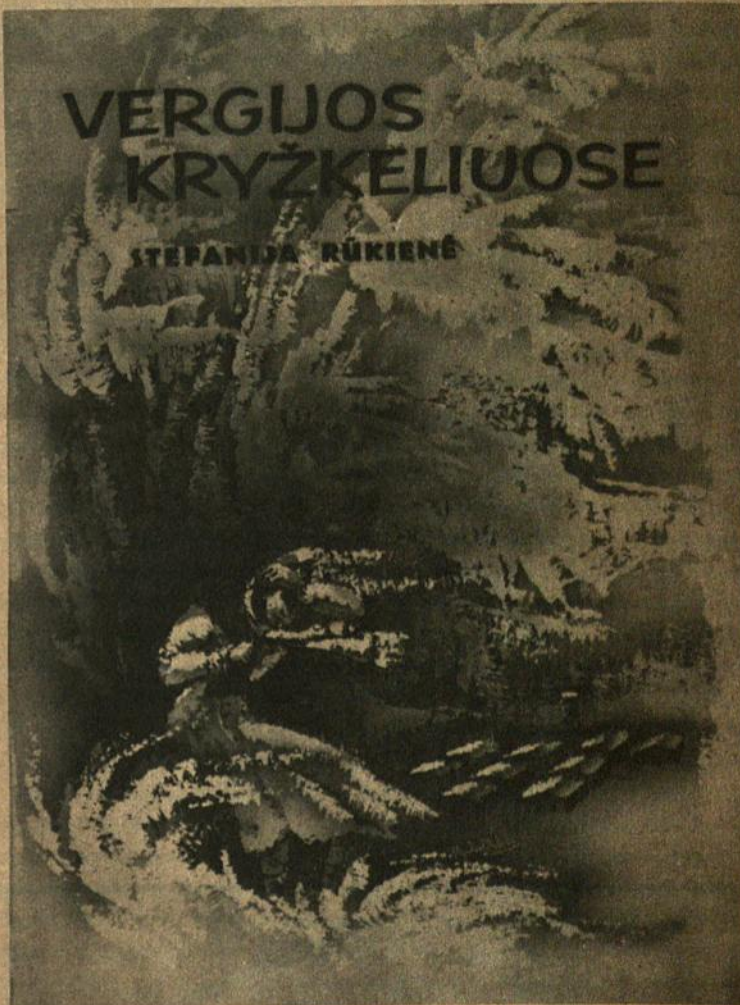
Tikslas — gal kas tas turimas knygas gali paskolinti neilgam laikui, parduoti ar padovanoti...

S. Urbonas, Box 57, Worcester, Mass. 01604.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

D. Naikauskas, Windsor .. 5,00
J. Jankus, Brooklyn 2,00
J. Budrienė, Strongsville .. 1,00
V. Ramūnas, Cleveland ... 2,00
ASS Worcesterio sk. 10,00
J. Januševičius, London .. 11,00
ALTS Baltimorės Sk. 25,00
J. Mackevičius, Chicago .. 5,00
A. Mekeša, Wickliffe 5,00
ALTS Chicagos Sk. 15,00
T. Gaižauskas, Venezuela 2,00
A. Krausas, Australia 2,00
A. Pakalnis, Linden 3,00
J. Puikūnas, Los Angeles 2,00
A. Braškys, Sudbury 2,00
R. Tamulionis, Detroit .. 2,00
A. Nakas, Chicago 10,00
K. Balaišis, Cleveland .. 2,00
J. Dunduras, Cleveland .. 2,00
V. Senkus, Cleveland 2,00
V. Prusaitis, Canada 2,00
V. Tauras, Chicago 10,00
D. Slyvinas, Diamond Point 100,00
A. Cenfeldas, Union 5,00
S. Orantas, Cleveland ... 1,00

JAU GAUNAMA DIRVOJE!

Knygos kaina 5 dol., kitais viršeliais 6 dol. Norintieji įsigyti ją kaip galint greičiau, prašomi užpildyti žemiau dedamą atkarpą ir su pinigais ar čekiu tuojau pat atsiųsti Dirvai. Užsakymai išpildomi pagal jų gavimo eilę. Pirmiesiems užsisakiusiems knyga bus išsiųsta š. m. lapkričio 15 d.

Kietais viršeliais knygos įrišimas gali užsdelsti dar apie porą savaičių. Jų kiekis leidžiamas ribotas, todėl norintieji knyga su kietais viršeliais prašomi itin paskubėti, kad jiems galėtume tokią knygą rezervuoti. Jeigu tokių pageidaujančių susidarytų daugiau, negu leidėjų buvo pramatoma, gali tekti dalį kartoninių viršelių egz. perišti kietais. Todėl tokių egz. kaip galint skubėsiu užsisakyti ypatingai pageidaujamas.

Prenumeruokimės Stefanijos "Vergijos kryžkeliuose" sau perskaityti ir turėti, įsigykime ją dovanoti savo artimiesiems čia ir užsienyje. Skaudžiai išgyventa, vaizdžiu ir lengvu stiliumi parašyta Stefanijos Rukienės knyga, be abejo, bus daugiausiai ir plačiausiai skaitoma. Ji bus geriausia ir kalėdinė dovana. Stai jos užsakymo pavyzdys:

A. A.

JONUI J. KAZANAUSKUI

mirus, skausmo valandoje žmonai ANTOINETTEI, dukrai JOAN OKSAS ir žentui KAZIMIERUI OKSUI, anūkams, seserims ir giminėms reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Eugenija, Danguolė
Juozas ir Eugenijus
Bartkai

PADĖKA

Mūsų mylimam vyrui ir tėvui

A. A.

JURGIUI PĖTERIUI

mirus 1968 m. rugsėjo 28, Los Angelėje, Calif., negalėdami visiems asmeniškai padėkoti, o taip pat visus išvardinti, reiškiamo gilią, širdingą padėką visiems, kurie bet koku būdu prisidėjo velionį pagerbti bei mus, mūsų skausmo valandoje, paguosti.

Ypatingą padėką reiškiamo prel. klebonui J. Kučingui ir daktarui J. Jurgilai. Taip pat už gausias šventas mišias bei prisūstas gėles, už gausų apsilankymą koplyčioje ir kapinėse.

Nuliūdę žmona Janina ir sūnus
Viktoras su šeima